

31525

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జనవరి నెల 17 తేది మంగళవారము

No. 229.

సంపుటము. ౮

మర్కటి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ శుక్ల విది ౪.

సంచిక. ౨౨౬

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు” రైస్ మెషినరీ ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను సూనెయంత్రములు

ఒకవర్గము నుండి మరియొక వర్గమునకు సులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్చునట్టి అవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంజివిలానము, ఎంజిను మద్రాసు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

(1806)

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడా మా అమృతాంజనమును వాడ నంత మాత్రమున నయమగును నులభ నెల 0-10-0 అనాలు

మోహనలైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-8 0-6-0

పండ్లపాడి

శబ్ద 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిబా

బొంబాయి మదరాసు,

అమృతమునకు సిద్ధము

అన్నివిధముల ఫోటోయిక్ కేసాలు చతురైస్ భరతానున్నవి. స్వచ్ఛమైనవి ఈ క్రింది మైన కుర్చీలను కేంద్రమౌఖ్యముగా తోగిలి కిలోవట్టుల తేమ్యతగ్గుల తెలిపెడి అర్థ నిమిష తెరచుటయు: ఒకటికి రూ 1-8; 8-కి రూ 4; 6-కి ,, 7-8; 12-కి ,, 14.

లక్ష్మీ-శరవ్యతి చిత్రరంగుల కుటుంబతోటి గల 1922 సం॥ క్యాలెండరు 30" X 10" కొలత గలది అనాలు 10. ముందు ప్రకటన వంతులను.

1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు) అనాలు
2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు) ,, 8
3. హైందవ స్వరాజ్యము (తెనుగు) ,, 11

కె. జెగడిసన్ అండు కో,

తిరుళ్లిక్కోటి, మదరాసు.

నమృతము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాతమిచ్చినపుప్పు కొనివైకమయివ్వబడును.

ఉమ్మడి - వాసుయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

25, చెనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

ఈమె వాసుయ్యగారు పూచీకోడను శిరియెన భరతుడు తయారుచేసి విక్రయించుట వలనబడును. తయారుచేసి తేలికాదన అతి క్లిష్టముగ అర్థరూపీయ తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి అర్థరూపి యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారివలన మనస్సుకము తెలిసికొనవచ్చును.

అధరణములు] [బేషధములు

(2957)	తెనుగు	రు.	అ.	శ.
హంతుమాన్యల్	...	4	0	0
గ్రామవాన్యగ్గుల మాన్యల్	...	2	8	0
ఇకోకమ్ టాన్య మాన్యల్	...	3	0	0
కివిల్ ప్రాశిడర్ కోడ్	...	5	0	0
క్రిమిన్ ప్రాశిడర్ కోడ్	...	6	0	0
ఎన్టేటు ల్యాండు ఆక్ట్	...	8	0	0
లిమిటేషన్ ఆక్ట్	...	2	0	0
ఇండియన్ మీల్ కోడ్	...	2	0	0
హిందూలా (1911) అక్చుల్ ముద్రి	...	6	0	0
బొట్టన్న శేటి ముద్రపెట్టె	...	1	4	0

వికోరెయూ డిబా

మైలాపూరు = మదరాసు.

మద్రాసు అందు సదరక్రమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన (3364)

యువరాజుగారు చెన్నపురికి
వచ్చు సందర్భమున 1922 సం॥ జన
వరి 13 వ తేది మొదలు 17 వ తేది
వరకు చేయు ప్రత్యేక
యేర్పాటులు.

1922 సం॥ రము జనవరి నెల 13 వ తేది
యువరాజుగారు మద్రాసుకు వచ్చునపుడు జన
వరి నెల 17 వ తేది మద్రాసునుండి బయలుదేరి
పోవునపుడు చేయునట్టి ప్రత్యేక ప్రయాణాలు
యీ క్రింద తెలుపబడియున్నవి.

కాలనిర్ణయ పటికయందు

మార్పులు

1. (ఎ) 13-1-22 తేదిన రాయపురము బీచి
స్టేషనులకు మధ్య బోవుచున్నట్టి ఈ క్రింద తెలుప
బడిన లోకల్ బస్సు రద్దుచేయబడును. అవి ఆ ప్ర
కారముపోవు.

నెం 61 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు
9 గం 5 ని బయలుదేరి బీచి 9 గం 11 ని చేరును.

నెం 90 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు
9 గం 44 ని బయలుదేరి బీచి 9 గం 0 ని చేరును.

నెం 62 రు బండి బీచినుండి పగలు 9 గం 22 ని.
బయలుదేరి రాయపురము 9 గం 28 ని చేరును.

నెం 92 రు బండి బీచినుండి పగలు 10 గం 8 ని
బయలుదేరి రాయపురము 10 గం 14 ని చేరును.

(2) 13-1-22 తేదిన రాయపురము బీచి
స్టేషనులకు మధ్యను, బీచి రాయపురము స్టేషను
లకు మధ్యను బోవుచున్న నెం 69, 54 రుల లోక
ల్ బస్సు మామూలుకాల నిర్ణయముకంటె 10
నిమిషములు ఆలస్యముగా ఈ క్రింద తెలుపబడిన
కాలనిర్ణయ ప్రకారము పోవును.

నెం 69 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు 10
గం 38 నిమిషములకు బయలుదేరి బీచి 10 గం
44 నిమిషములకు చేరును. నెం 54 రు బండి బీచి
నుండి పగలు 10 గం 54 నిమిషములకు బయలు
దేరి రాయపురము 11 గంటలకు చేరును.

(3) 17-1-22 తేదిన తిరువళ్ళూరు నుండి
బయలుదేరి మామూలుగా సెంట్రల్ స్టేషను రాత్రి
9 గం. 10 ని. చేరునట్టి ఇ. నెం 48 రు లోకలు
బండి పెరంబూరునుండి నేరుగా రాయపురము
రాత్రి 9 గం. చేరును.

(4) 17-1-22 తేదిన నెం 19 రు బెంగు
హారు ప్యాసంజరుబండి మద్రాసు సెంట్రల్
స్టేషనునుండి రాత్రి 9 గం 30 ని. బయలుదేరుటకు
బయలు 9 గం. 20 నిమిషములకే బయలుదేరి
అర్కోణము రాత్రి 11 గం. 15 ని. బయలు
11 గంటలకే చేరును. మద్రాసునుండి అర్కో
ణమువరకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన కాలనిర్ణయ
ప్రకారము పోవును:

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి	9-20
బేస్ బిడ్జి చేరుట	9-25
,, నుండి బయలుదేరుట	9-27
పెరంబూరు చేరుట	9-33
,, నుండి బయలుదేరుట	9-35
విల్లివాళము చేరుట	9-41
,, నుండి బయలుదేరుట	9-43
కొరటూరు దాటుట	9-46
అంబత్తూరు దాటుట	9-50
ఆవడి చేరుట	9-57
,, నుండి బయలుదేరుట	9-59
పట్టాభిరామ్ దాటుట	10- 5
తిన్ననూరు దాటుట	10-10
సెవ్వాపేట దాటుట	10-16
తిరువళ్ళూరు చేరుట	10-23
,, నుండి బయలుదేరుట	10-31
కడంబుత్తూరు దాటుట	10-36
మహారు దాటుట	10-42
తిరువాలంగాడు దాటుట	10-46
మోసూరు దాటుట	10-52
అర్కోణము చేరుట	11- 0

(ఇ) నెం 37 రు రైచూరు ప్యాసంజరుబండి
మద్రాసునుండి రాత్రి 10 గం 15 నిమిషములకు
బయలు 11 గంటలకు బయలుదేరి మధ్యదాటలో
సాధ్యమైనంతవరకు మించిపోయినట్టి కాలమును
సరిపుచ్చుకొనుచు గమ్యస్థానము ఆలస్యముగనే
చేరును.

2 : 17-1-22 తేదిన మద్రాసు సెంట్రల్
స్టేషనులకు రాత్రి 9 గం. 20 ని. మొదలు
10 గం. 40 ని. వరకు జను లెవ్వరును పోకూ
డదు. రాత్రి 9 గం. 20 ని. స్టేషను ఆవరణము
నుండి బయలుదేరి పోనట్టివారు లక్షణం అచ్చటి
నుండి బయటికి పోవలెను సదరు కాలమునందు
ఎవ్వరిని గాని స్టేషనుకు రానియ్యరు.

అవ్వాదాబద్ సభలు

3౬-వ దేశీయమహాసభ

కొలది ప్రతులు మాత్రమే.

ఇందు అవచ్చువాదాద్ పురచారత్రంబును, దేశీయ
సభాపండిర చిహ్నంబును, తాత్కాలికాధ్యక్షులగు హాకిం
అబ్దుల్ ఖానుగారి గంభీరపద్యాసంబును, మహాత్ముని కవచా
వృత్తింబును, చిత్రరంజనాను, సారి సతీమణియొక్క యుక్త
జంటలగు సంవేళంబులును ముంపుగుట్టు ముద్రింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి 0-4-0	పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
50 ప్రతులు 11-0-0	
100 ప్రతులు 20-0-0	

వలయువారు:— ములుగు వెంకటరమణయ్య,
(3366) బృహత్పత్రికాకార్యస్థానము, బందరు.

ఆయుర్వేద చంద్రిక

ఇది మౌనమున కొకటికంటకు సువత్సవమునకు 12 గుచ్చ
ములుగా ప్రచురించబడును. ఆరోగ్యసంబంధమును, ఆయుర్వేద
సంబంధమును వైద్యమును అన్నియు కరతలామలకముగా
మామింపుచుండును. ప్రత్యాహును, ప్రతివైద్యునిను, చూడ
దగినది. 2 అణాలు ధీకల్ లంఛన మాదిరి ప్రతిక యుచితము.

కంఠకర్మ పరిచయ 8-0-0. దరఖాస్తు వెంట
ప. పవలయును. లేక వి. పి. గా పంపుచు పంపెదము.

గ్రంథాలయములకు మాదిరి సంవిక యుచితము.

మేనేజరు, ఆంధ్రతయ్యుర్వేద గ్రంథమండలి,

35 51 మెదక్ - నెల్లూరు జిల్లా.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను సెగరోగమునకు కురారము

పక్ష్యమాలేడు, సినికారిలో పనిలే
ఎలుపు, రెలుపు, పచ్చ అను మూ
విధముల సెగరోగమును మూడు గ
టలలో మాన్యును. శ్రీల కును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజాధమ
(1251) డబ్బీ 1-కి రు 2-4

1 చందిసి (మలయచందనమున కమపాసము) కెన్సు 8-0

శ్రీపాద వాణి పంచాంగము

దుండుభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది.
మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందఱు సరిగినదే.
(పతి 1-కి 0-2-6; నాలుగు ప్రతులకు రుక్కున వి.పి. చేయును
ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను.
12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరితపదమున దొరకవు.
గంధర్వపార్శ్వసి, రాయవరం, (గోదావరి.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రల వలె

సర్వోత్తమగుకారమును నివృత్తిచేయు
వ్యాధిలేదని భారతముగా చెప్పుచున్న
వీటిలో ఆయెవరైన యేవచ్చుకలెన
గావున అప్పుడు పుట్టిన కుచ్చు మొదలుకొ
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కఁడును సంవేదమునకు
సేవించవచ్చును. ఈ మార్గము 2 నుండి 5 క
గకు తొంటాలుములో గాని లేక కట్టి నోడి
లోగాని క్షతివిధమున ఉపయోగించుచు వచ్చును
ఎడల మందము అల్లర్లును మలబద్ధమును నిలి
వ్వరము బద్ధరము మలేరియాబద్ధరము శీతము
వారము, దగ్గు, వడికము వరముల నొప్పి ఇం

హింబ ఇంపు ఎంబా పేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనే
వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. బబ్బుగిరిన వేళ ఉపయో
గించిన తక్షణము గుణ మిచ్చును. ఒకేసారి ముచ్చునకి ప
సిన గుమస్తాను వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
భూషాస్త్రీలు కూడ ఈ మార్గమున సేవించి గుణమును పొ
దు చున్నారు. 250 మార్గము గల సీసా 1-కి రు 0-4-0
ఒక సీసా మొదల 6 సీసాల వరకు పోస్టేజి 0-4-0 ఒకేసారి
6 సీసాలను రెప్పించిన పోస్టేజితో రు 1-8-0
12 సీసాలు " " 2-18-0
25 సీసాలు " " 5-2-0

మద్రాసునుండి అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారామవైద్యశాల

(201-594) మైసూరు

కంఠి శిలాశుశు - శంకర్ పై నూనె.

(3081) "కత్తి కట్టలు"
వైద్యకత్తి గల్లి గజము పొదుగు గలవి. పొగనైనవి.
1-కి రు 4-8-0
దేజను కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజిపుచ్చుటవేరే.
మలయువారు అర్హులతో ఒకరూపాయి
అదాన్సు పంపవలెను. బి. వై.కె. లెక్కర్లు అందుకో,
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
వైద్యపురం, (గోదావరిజిల్లా)
ఓరిగ్రాఫిక్ ఆఫ్ దేను: "ఇండస్ట్రీ" వైద్యపురం.

వనాపధిసరస్వతి

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క క్షయభరితను పోగొట్టు
బయిందు శేర్మిక గాంచినది. ఖర 1-10-0
ఇండియా సిలోకాసంధి ఎచ్చటికైనను శతాలాభున్ము
వైకముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి.

మిత్రమండలి గుంథములు - గుంటూరు.

ఈ నాల్గింటికి కొనుగోలు ఆహ్వానము... వారికి ౧౨ అక్షరాలకే... యిచ్చెదము.

మద్రాసు అందునదరక మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1922 సం॥ జనవరి నెల 17-వ తేది

నాడు యువరాజుగారు బయలుదేరి పోవునందర్భమున నెంట్లు... మరాటా రైల్వే కంపెనీ వారు

రాత్రి 9 గం. 45 ని. లోపలికి పోవు ద్వారము మూయబడును. అప్పటినుండియు యువరాజుగారిని, వారి పరివారమును సాగనంపుటకు పోవు ఉద్యోగస్థులు, పెద్దమనుష్యులు మొదలగువారి బండ్లు, మోటారులు మున్నగునవి బయటికి పోవు ద్వారము మూలముగానే లోపలికి బోవును.

రాత్రి 9 గం. 45 ని. తరువాత ఎట్టి బండ్లును లోనికి రానియబడును. యువరాజుగారి బండి బయలుదేరి పోయిన తరువాత ఈ బండ్లన్నియు మామూలు అరైవల్ నెం 4 రు ప్లాట్ ఫారము మీదికి ఒత్తవాడ రోడ్డునం దుండు గేటు మూలముగా తీసుకొని రావలెను. తరువాత మామూలుగా బయటికి పోవు ద్వారముగుండా బయటికి తీసుకొని పోవచ్చును.

3269 హరికథ

లోకమాన్యుని పవిత్ర జీవితము

ఇహ పర సాధనము... ఆంధ్రదేశమున నఖిముఖముల నీవరకే వ్యాప్తమైనది.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసినచో (3878)

“ఆల్ కరాచీ కుల నిర్బంధము” (The Karachi Trial)

అను, దివ్యస్వామీ నాటకమును వదులుము... స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, తెనాలి.

బాపట్ల నలు కోర్టులో

అసలు నెం 168/21 రు.

కోమటి సేనీ నారాయణ అప్పిలెంటు కి జమ్మలమడక వీరభద్రయ్య రెస్పాండెంటు.

యం. నరసింహం. బి.ఎ.వి.ఎల్.

బాపట్ల, 16.1.22. అప్పిలెంటు వకీలు.

డొంగుగాయల ప్రకటన

Table with 3 columns: Item, Quantity, Price. Includes items like మిమ్మికాయ, దబ్బికాయ, కిచ్చిలికాయ, సంబాకంపాడి, రసము పొడి, మిరియాల పొడి, పప్పుకు పేయిపొడి, అప్పళములు.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రణీతము

గ్రంథములో ఒక్క పత్రిక అయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపకల్ప తెలిగింపబడినది. అచ్చు పూర్తి అయినది.

గూడూరి రామచంద్రరావు

సేవక సంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

మహాత్మా గాంధీ

చాయాపటము వేసిన తెలుగు పేజురు... 100 కాగితములు చేర్చి అట్టయెండు చేసె.

సూరతుజాతీయ పాఠశాలలు

తిరిగి తెలుచుట

8000 విద్యార్థులు వచ్చుట

క్రిందటి నెల 17వ తేదిన రాష్ట్రీయ నుంకల పాఠశాల గృహములను ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యముతో తెరిచినవెనుక, తిరిగి జాతీయపాఠశాలల తెలుచు సమయమున 15000 జనులు...

ఈవృత్తాంతము నిజమగు పక్షమున కొంతమంది పెద్ద మనుష్యులు ఇంసీరియలు బౌతులలో తమసామ్యము తీసివేయ నెంచి యున్నారు.

శ్రీసీతారామాంజనేయనాటక ప్రమాణము ఏలూరు

విజయనగరములో

అయోధ్యా మైదానము మీద వేసిన

నాటక కాలలో 21.1.1922 తేది శనివారము

ద్రావదివస్త్రావహరణం నాటకము

ప్రదర్శించెనరు.

రేట్లువివరము:— రూ 2, 2, 1-0-0, 1-8-0, 0-12-0, 0-6-0.

శ్రీలక్ష్మణ రూ 2 0-0, 1-1-0, 0-8-0.

M. N. Rao, Yadavalli Suryanarayana

Zamindar, Rao, Hon. Resident, Manager

లేఖరి

27 రకముల దస్తావేజులు మనోయదాలగ్రంథము. తెలుగున దస్తావేజులు వ్రాయు వారల కుపయుక్తమైనది.

పోస్టు ఖర్చు సహా రూ. 0-12-0.

తెన్నేటి మల్లువర్పులు బి. యె.

విక్రవోలు, నలు రిజిస్ట్రారు.

మహాత్మా గాంధీ

ఆరోగ్యదిగ్గజుని

వడ్డి శ్రీరామమూర్తిగారిచే సంపూర్ణముగా సాంధ్య రింపబడినది.

మేనేజరు:— సామ్యులర్ స్వదేస్టోర్సు.

(3858) పెద్దాపురం (గోదావరి)

దేశీయనాయకుల సమావేశము.

పూర్తి వివరములు

తీర్మానములు

14 వ తేదీని జరిగిన చర్యను గూర్చి సమావేశములు 15 వ తేదీని గూడ ఏమియును ప్రకటించలేదు గాని బొంతాయి క్రానికలు ప్రతీక యిటులు ప్రకటించినది.

మండిత మందనమోహన మాలవ్యాగారు

పండిత మందనమోహన మాలవ్యాగారు దీర్ఘోపన్యాసము నొసగిరి. యుద్ధము, రౌలటు చట్టము, పంజాబు అల్లరులు మున్నగు వానిని గూర్చి వివరించి పంజాబు అల్లరులే దేశముందలి ప్రస్తుత స్థితికి కారణము. దీనివలననే యిటీవల న్యాయనిబంధనల వ్యతిరేకముగా ప్రయోగించుట జరుగుచున్నది బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మిదేశమున ప్రాంతభింపబడినది. మొదల తిరువనకు నింత అక్రమముగ న్యాయ నిబంధన లేకుండును ప్రయోగించబడలేదు. ప్రభుత్వమును సహృద్ధమునకు ములించుటకు ప్రజల పలుకుబడి యెందునకును కొరగాదని యిదిగరకు దేశవలనను వెల్లడి గానంత హెచ్చుగా దీనివలన వెల్లడియైనది. తక్షణ స్వరాజ్యవ్యవస్థల మంతిర స్పష్టముగా గోచరించినది అని మాలవ్యాగారు నుడివెరి.

అధ్యక్షక నియోజనము

పిమ్మట సర్ శంకర నాయగూ రధ్యక్షత వహించిరి. ప్రారంభకు లభ్యమైన నియమించెదరా లేక సభ్యు లొకరిని నియోజించుట కంగీకరించెదరా? నియోజనమున కంగీకరించిన నే నిం కొక నూచన చేయగోరెద నని బాప్టిస్టుగారు నుడివెరి. మేము 57 శంకరు నాయగూరని నియమించెద మని జిన్నా గారు నుడివెరి

ఎం. ఓ. జిన్నాగారు

పిమ్మట జిన్నాగారు చిత్తుతీర్మానమును చదివెరి. ప్రస్తుత స్థితిని గూర్చి ఆలోచించుటకు దేశీయనాయకుల సమావేశ మవసరము. ఆ సమావేశమును జరుపుట కవలంబించుట దగిన చర్యను నూచించుట కీసభవా రొకసంఘము సేర్పరుప జగును. తాత్కాలిక విధాన నియమములను నూచించుటకే యీ సమావేశ మిప్పుడు జరుపబడుచున్నది. దేశీయనాయకుల సమావేశము జరిగినపుడు వారిచే నిర్ధారణ చేయబడిన ఏర్పాటుల ననుసరిం జరుపుటకు తనకు బ్రతుకు దొరతనమువా రధికార మిచ్చియున్నారని రాజప్రతినిధి మొదట స్పష్టపరచిననే గాని ఆసభ జరుగ బనిలేదని జిన్నాగారు నుడివెరి.

మహాత్మా గాంధీగారు

పిమ్మట గాంధీగారు రొకబల్లవై కూర్చుండి యుపన్యసింపిరి. అన్ని పక్షములవారి నొకచో సమావేశపరచినందులకు ప్రారంభకులకు నే ననేక వందనము లొసరించుచున్నాను. ఇట్టి అవకాశ మెప్పుడు దొరకునా యని నేను చాల పరిశీలించుచుంటిని. రెండు సంవత్సరముల క్రితము నా కెట్టి యుచితానుచిత పరిజ్ఞానము కలదని మీకు భావించి తిలో ఆట్టి యుచితానుచితపరిజ్ఞానము కలదని నేడుగూడ నాకు తొలగలేదని నా మిత్రులగు మిత వాదులకు నేను మనసిచ్చి తెలుప గోరుచుంటిని. ఆ యవకాశమును ప్రారంభకులు నేటికి నాకు కలుగజేసి నా కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. నామొక్క అభిప్రాయము నడిగినచో ఏవరతులతోను పనిలేకుండ నేసభకైన వచ్చుటకు నేను సంసిద్ధుడను గాని కాంగ్రాసుపక్షము అసహాయోద్యమము వారలవిషయ వట్టిది గాదు. అన్నివర్తకులలోను ముఖ్యమైనది ఆమెండుమెంటు-ఫర్మాకాసులుక్రిందను యితరరాజకీయ సేరములక్రిందను శిక్షింప బడినవారి నందరిని వదలివేయుట. దేశము ఓడ్రయ్యగార్లనంటి వారి నగౌరవపరుపవలెనని నే నిపుడు కోరుటలేదు. మరి ఏ మానవునిగాని ఆగౌరవపరుపవలెనని నేను కోరను. ప్రభుత్వ హృదయము మారినదా? వారు యథార్థ మగు పశ్చాత్తాపమును వెల్లడించిరా? అని నేను తెలియగోరెద నని గాంధీగారు నుడివెరి. ప్రస్తుతము అవలంబింపబడిన విధానముకంటె పైనిక కాసుప్రయోగమే మేలనినుడివి ప్రభుత్వమువా రొసరించిన అక్రమముల నన్నిటిని గాంధీగారు వివరించిరి. వేచరులో సీతామణి యందు అవకాశ నివారక పోలిసుదళము నేర్పురుచుట నిదర్శనముగా చూపిరి. ఆవకాశ పోలిసుదళము నేర్పించి వారివ్యయమును భరించుట యన ప్రజల రెండుభాగమును వహింపవలెనని యీ సభవాదు సర్పించవలెను. ప్రభుత్వమువారి అనుభవంతో దేశమునం బిట్టిచర్యలు జరుగుచుండ సంధిసభల కవకాశ మెక్కడ నున్నది?

అక్కడక్కడ బహుసకృతుగా నవహాయవాదులు దౌర్జన్య మొనరించినమాట నిజము. నేనందుల కెంతయు చింత నొందుచున్నానుగాని మొత్తముమీద నవహాయవాదులలో హెచ్చుమంది అనుకూల ముగ నే ప్రవర్తించుచున్నారు. అసహాయవాదులగు నాసహచరుల పాలగుచున్న కష్టములకు వారే బుద్ధిపూర్వకముగ పాల్పెయున్నారు. గాన వానిగూర్చివారిలో నొక్కరునుగూడ నాతో పించి యుండలేదు. ఈ సభకు మీ రాహ్వానించినందున సమావేశమవట్లు మాసానుభూతిని చూపుటకు మే మిసభకు వచ్చియున్నాము గాని తీర్మానము లందు మే మేమియును బోకృతమును కలిగించుకొనజాలము అనుకూల పరిస్థితులలో గౌరవ పూర్వకమగు సమాధానమును కలిగించుటయం దీసభవారితో మే మేకీర్ణించుట లేదని నా వాక్యములనుబట్టి మీ రూహించుట అపార్థమగును. అసహాయవాదులకును యితరపక్షములకును నడుమ నొక గోడయున్నది. అసహాయవాదు లొకనిచ్చియుమును పూర్తిగా వదలు కొనుట యు తరులు వారితో చేరుటయు జరిగిననేగాని ఆ గోడ పగులదు. దేశీయ నాయకుల సమావేశము మా సరమాధిగాదు. ప్రభుత్వమువారు పశ్చాత్తాపమును చెందినట్లు సరియైన ప్రకటనము వెలువడవలెను. దొరతనమువారు తిరోగమన మొనరించినగాని సమావేశమున కనుకూల పరిస్థితులు కలుగవని గాంధీగారు నుడివెరి.

సర్ మహాత్మా వాడియాగారు

పంజాబు అక్రమములను మరచి తమింపదగునని ప్రభుత్వమువా రనిరి. ఆ అక్రమములను తొలగించుటకు దొరతనమున కవకాశ మిదినరకు కలిగెను. ప్రభువులసభను నేను పాటింపను. ప్రజల సభవాదును యిండియా మంత్రియు యిండియాప్రభుత్వమును గూడ దెయరు చేప్టలను "సరిగ నాలోచింపక పోవుట వలన కలిగిన పొరబాటుని" చులకనగ వదలివేసిరి. దాని నీ దేశీయు లంగీకరించుట అసంభవము. పంజాబు అక్రమములకు కారణభూతులగు వారు కొందరింకను మన కనులయెదుట ప్రభుత్వోద్యోగకాళితో సంబంధమును కలిగి యుండ నా విషయ మనుదియును సంస్కృతికి వచ్చుచుండ వన మీ అక్రమములను మరుగులుగు పెట్టుట? భిలాభతు అక్రమములనుగూర్చి అంగ్ల దేశ మాపదలో నన్ను పుడు టిర్పి-దేశస్థావ్యము యథాస్థితి నే కాపాడవలెనని 1918 జనవరిలో బ్రిటును ప్రధానమంత్రి వాగ్దాన మొనగెనా లేదా? ఇండియా నుండి హెచ్చుచుండి సైనికల నాకర్షించుటకే అతడు ట్లసెనని తెలిసినది. ఆవాగ్దానము నతడు చెల్లించడని అప్పుడే యాదేశము నందలి మహావ్యక్తియులకు తెలిసియుండినచో ఎవరును నేనలో చేరియేయుండరు. సంస్కరణము లొసంగబడినపుడనిసంస్కృతికరములు వానిని నెరవేరజేయుట కర్తవ్యమని మితవాదులు తెలపిరి గాని యారెండునెలలనుండియు అవలంబింపబడుచున్న నిష్పంథ విధానమునలన మేము మరల మనశ్శోధలను గావించవలెనని వచ్చినది. సంస్కరణములు నిజముగా సంతతిలవగలవి యగునా యని మే మాలోచింపవలసి వచ్చినది. సంస్కరణములు రాక పూర్వ మాలోచనలోకైన రా సవకాశము లేని విషయము లిపుడాచరణములోనికి వచ్చినవి. ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభయందు ముగ్గురు భారతీయసభ్యులున్నారు. వారేమి చేయుచున్నార? ప్రతిరాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహకసంఘమునందును అంధ్రసభ్యులతో సమానసంఖ్యగల భారతీయసభ్యులేగాకవైగాయద్దరుముగ్గురు భారతీయ మంత్రులుగూడ నున్నారు. న్యాయ క్రమకాళులు ప్రజాయత్నములు కావని వాదించవచ్చును గాని ప్రస్తుతస్థితికి మంత్రులకుగూడ సమాన బాధ్యత గలదు. మంత్రులతో నాలోచింపక పోయినచో వారి వోట్లు స్వల్ప సంఖ్యయై నచో వారేల రాజీనామాల నియ్యలేదు? న్యాయ క్రమములు సరియగు స్థానమునందున్న మంచిదే గాని వెతుక బోధన మను మిష మీద న్యాయ నిబంధనల క్రమముగ వినియోగించినట్లు మరల నిపుడా మిష మీదనే బుద్ధిపూర్వకముగ న్యాయనిబంధనలను దుర్వినియోగ మొనర్చుటను మితవాదు లుపేక్షింపజాలరు. దొరతనమువారిపుడు చేయుచున్నట్లు సమేతసాన్యాతంత్ర్యమును పత్రికాసాన్యాతంత్ర్యమును కొరతపడచేయుటను నాశనముచేయుటను మితవాదు లంగీకరింపజాలరు. సాన్యాతంత్ర్యమును తీసివేసిన నీక జీవిత సాధల్య మేమి కలదు? అసహాయోద్యమమునలన నరాజకము కలుగునని నేను మనఃపూర్వకముగ నమ్ముతిని గాననే దాని నాజేపించితిని. వ్యక్తిసంఘ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గాంధీగారు వదలివేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. తామచేయుపని బాగు

గా గ్రహింపగలిగిన విద్యార్థులుమాత్రమే ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరింపవలెను. అట్లు జరిగిన నేను గాంధీగారిపక్ష మవలంబించునని నిస్సంశయముగ చెప్పగలనని హర్షస్థి వాడియాగారు నుడివెరి.

జంషిడ్జి అరేత్వారు వాడియాగారు

వీరు పరిశ్రమలం దధికముగ కృషి నలుపునట్టి ధనికులు. కడివ్యాపారులు. లిక్వీడులో రాజ్యపతినిధిగారు తెలిపిన సంగతులను బట్టి ప్రభుత్వమువారు మొదలంజ (తెల్లచెక్కను చూపుట) చేసినది తెల్లమైనది గాక కాంతిని కల్పించుటకు దేశీయనాయకుల సమావేశమును కావించుటకు యీ అవకాశము నుపయోగించుకొనదగునని వర్తకుడ నగు నేను నూచించుచున్నానని జంషిడ్జి వాడియాగారు నుడివెరి.

మహాత్మాని ప్రత్యుత్తరము.

సర్ మహాత్మాగారు ఆజ్ఞోల్లంఘనము కూడదనిరి. సంఘ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటవలన కలుగు నపాయమును నేను బాగుగా గుర్తించియే యున్నాను గాన 50 సారు లాలోచించుచుండ దాని ననుసరిం పెట్టును. దానిని కాశ్రియముగా ననుసరిం పెట్టనలెను. దక్షిణాఫ్రికాలో దాని అనుభవము నాకు కొంత కలదు. నేను ముందు దాని నవలంబించుచరకును మీరు తాళియుండదని నాపక్షమువారి నందరిని నేను కోరి యుంటిని మహాత్మాడు నుడివెను.

చర్చ

పిమ్మట పలువురు సభ్యులు ఎన్.ఆర్ బొమ్మంజీ, జే. ఏ. వాడియా, జహంగీరు పెటిటు, ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు, సత్య మూర్తిగారు మున్నగువారు మాటలాడిరి. అడిచరకు నిర్ణయంప బడినదితిని అసహాయవాదులుమాత్ర మెవ్వరును మాటలాడలేదు.

గాంధీగారి చర్చకు ప్రత్యుత్తరము

అసహాయవాదు లీ ఆలోచనలో మీకు సహకారులు కాగోరుచున్నారు. గాన మీరు (మితవాదులును స్వతంత్ర వాదులును) దొరతనమునకును అసహాయవాదులకును ఆనుకూల్యమును కలిగింపదగును గాని అసహాయవాదులపై మోయలేని భారమును వేయగూడదని మహాత్మాడు నుడివెను.

ఇతరుల సలహా

ఈ సమావేశము రీడింగుప్రభువు గాంధీమహాత్ముల మీదనే ఆధారపడియున్నది గాన గాంధీగారు దానిని సాగ నీయ న లే న ని యి తి ర ప త్న ము ల వారందరును గూడ గాంధీగారికాలోచన చెప్పిరి. తీర్మానమును సవరించుట కొక సంఘము సేర్పరచిరి. ఆలోచన చెప్పబడయేగాని సభ్యులుగా నా యుపసంఘమున అసహాయవాదులెవ్వరును వోట్లనియ్యరని కడ సారి మరల మహాత్మాడు నుడివెను. అంతటితో 14 వ తేదీ సభ ముగిసినది.

రెండవరోజున సమావేశము

15 వ తేదీ నామోదించబడిన తీర్మానములు

ఆదివారమునా దీర్ఘతీర్మానము లామోదించబడిన.

(1) ఇటీవల కొన్ని వార్తాములనుండి ప్రభుత్వమువారు ఆమెండు మెంటు, సభా కా సనమును దేశ మందంతటను వ్యాపింపజేసి రాజకీయ సేరములకు సంబంధించిన మామూలుచట్టము నక్రమముగ వినియోగించి ఎల్లవారిని ఆచార్యచేయుచు చరసాలల కంపుచు మిక్కిలి పూజ్యులగు నాయకులకుగూడ కారాగృహములందుంచుట పౌరస్వత్వములలో మిక్కిలి ప్రధానములగు వాక్పత్రికాసమేతసాన్యాతంత్ర్యములను నిరోధించుట యైనందున యీ నిష్పంధవిధానోద్దేశము పూర్తిగా విఫలమైనది. ప్రజల సానుభూతి దూరమైనది. దేశముం దకాంతి ప్రబలమైనది గాన వెంటనే యీనిష్పంధవిధానమును తొలగింపవలెనని యీసభవారు దృఢముగ నమ్ముచున్నారు.

(2) దేశముయొక్క యిబ్బందులను తొలగించుటకును సంపూర్ణస్వరాజ్యము లభించుటకును యితరసాధనము లన్నియును నిరపయోగము లగుచరకును అసహాయవాదుల కాలైన వారు నిర్ణయించిన ఆజ్ఞోల్లంఘనము ననుసరింపరాదని యీ సభవా రభిప్రాయపడుచున్నారు.

(3) 21-12-1921-న తేదీని రాజప్రతినిధిగారు కలకత్తాలో నొసరిన యుపన్యాసమున వెల్లడించిన విషయములను బట్టి యు పంజాబుభిలాభతు అక్రమములను తొలగించుట అధినివేశముల స్వపరిపాలనము వంటి సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును బడయుట యను ముఖ్యవిషయములను సాధించుటకు సామగ్ధ్యమును గౌరవపూర్వకమున సమకూర్చుట కన్నిప్రయత్నములను చేసిచోమటకును ప్రభుత్వము

వారును ప్రజాప్రతినిధులను కలసి ఆలోచించుట సమంజసము. ఆట్టిసమావేశమున కామగూర్జునును కలిగించుటకు 14/1928 చట్టము సభాకాసనములక్రింద దొరతనమువారికిచ్చిన యుత్తరువుల నన్నిటిని వారురద్దుపరచవలెను. ఆ యుత్తరువులక్రింద కారాగృహముల కంపబడినవారి నందరిని వదలివేయవలెను. ఫటావా నిమిత్తము చెరసాలల కంపబడినవారిని దౌర్జన్యములు గానట్టి యుగొప్ప సేరములు కానట్టియు అపరాధములకు మామూలుచట్టములక్రింద చెరసాలల కంపబడినవారిని గూడ వదలివేయవలెను. ఇట్లు వదలివేయగలవారిని నిర్ణయించుట కీసభవా రొకరిని ప్రభుత్వమువారికిని నిర్ణయింపవలెను. వారిద్దరు నొకవర్గము వర్తిని నియమించవలెను. వారు నిర్ధారణ చేసినప్రకార మందరిని వదలివేయవలెను. ఆసమావేశఫలితము తెలుపవలయు వారతాళములను దుకాణములవద్ద బోధనలను ఆజ్ఞోల్లంఘనమును మాని వేయవలెను.

(4) దేశమందలి విమచనశీలినిబట్టి త్వరలో పరిష్కారము ను కలిగించుటకు కీ ప్రభుత్వము గ నీ సమావేశమును జరుపవలెను. అందులకు తగిన అభిభావమునుబ్రదిను దొరతనమువారు రాజప్రతినిధి కొరంగవలెను.

(5) ఆసభను జరుపుటను గూర్చి తేదీల నిర్ణయము సభ్యులనియామకము మున్నగువానిని గూర్చి ప్రభుత్వముతోను దేశము నందలి వివిధరాజకీయసంఘములతోను ఉత్తర ప్రభుత్వరములను జరుపుటకును అవసరమైనపు డిట్టి తాత్కాలిక సభలను జరుపుటకును యీసభవారొక యుపసంఘము వేర్పరచుచున్నారు. సర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్య 2. పండిత మధనమోహన మాలవ్య 3. టి. వి. శేషగిరయ్య 4. సర్ పి. సి. శే. రి. ఎం. ఏ. జిన్నా 6. ఎం. ఆర్. జయకర్ 7. సర్ దివాకెటిలు 8. సర్ హెచ్. వాడియా 9. కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి 10. ఎస్. సత్యమూర్తి 11. ప్రాసెనరు ఎన్. సి. ముకర్జీ 12. జోసెఫు బాప్టిస్టా 13. రామబాదామలరాం 14. జి.ఎం. భూర్జీ 15. డి. వక్రవర్తి 16. హెచ్. ఎస్. గోరు 17. పండిత వృందయనాధకృష్ణ 18. కే. నటరాజు 19. హన్మయ్యమాం 20. శృంగేరి గోకర్న నాథ మిత్రగా ర్హుపసంఘసభ్యులుగా నుండురు. ఇతరులనుగూడ చేర్చుకొనుటకు వారి కధికార మియ్యబడినది.

పండిత కుంజ్రాగారి రాజీనామా.

హంబాయి, జనవరి 16:—దేశీయనాయకులసమావేశము నందు నియమింపబడిన యుపసంఘమునందలి తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసగుచు పండిత వృందయనాథ కుంజ్రాగారు జిన్నాగారి కిటుల వ్రాసిరి.

“ప్రభుత్వమువారికిని దేశీయనాయకులకును జరుగున్న రాండుటేలిలు సమావేశమునుగూర్చి రాయబారములు జరుగునపుడు కాసనోల్లంఘనపు ఏర్పాట్లను వాపునల చేయుటకు వీలులేదని గాంధీగారు అడివారనువాటి సభయందు పలికిరి. అందులన యుపసంఘమువారియేయు చేయవలయునందును, యక్షప్రయత్నములు సాగుచున్నపుడు రాండుటేలిలు సమావేశమును జరుపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు ఉపసంఘమువారు భగీరథప్రయత్నముల గానింపవలసి యందుకు, అదియునుగాక ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును మధ్యనుండి సమగ్రులపరిష్కరించు నియమమై గాంధీగారు మొండిపట్టు పట్టి ముందుటచే స్థితి మిగుల యుపసంఘములనుగ నున్నది. గాంధీగారు తమ కనీసపు కోర్కెలను అలోచించుటగాక వెంటనే సెలవేర్పరచవలెనని గాంధీగారి యుద్దేశ్యము. రాజీనామా వదులుట దుస్సాధ్యమై యున చర్యయివలయును.”

ఉపసంఘ సమావేశము.

కనివారమువాటి సభయందు నియమింపబడిన యుపసంఘమువారు సోమవారము ఉదయము 10 గంటలకు కూర్చుండిరి. సభ 6 గంటలవరకు జరిగెను.

అధ్యక్షుడు.

ఉపసంఘసమావేశమునందు చాలసేపు సర్ శంకర నాయుడుగారే యధ్యక్షుల వహించిరి. రాండుటేలిలు సమావేశమును కూర్చుండి ప్రభుత్వమువారిని నగుబట్టు చేయవలెనని గాంధీగారు తలంచుచున్నందునను, వారి మరతులు చాల తీవ్రముగ నున్నందునను తాము సమావేశమును నడుపవలయునని సర్ శంకరనాయుడుగారు చెప్పి అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ముఖ్యవిషయములు సేలకముందే యీయుపసంఘ ముగి పోవుకమా యని కొందరు కొంతసేపూ భయపడిరి. గాంధీగారినిక వాదించి యుపయోగము లేదనియు అందువలన తాము సభనుండి వెళ్లిపోక తప్పవనియు సర్ శంకరనాయుడుగారు చెప్పిరి. అందఱును తిరుగ నాలోచించుకొను దని సర్ నాయుడుగారిని వేడుకొనిరి; గాని యుపయోగము లేకపోయెను. చివరకు సర్ శంకరనాయుడుగారు సభనుండి వెళ్లిపోయిరి. గాంధీగారు ఉపసంఘమునందు లేకపోయినను ఒక ప్రేక్షకునివలె వచ్చి కూర్చొనిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకు సమాధానము కుదిరినందున, మరల సభకూడెను. ముందుదినుసు మహాసభ కగ్రాసనాధిపత్యము వహించి కార్యక్రమమును నడిపించిన సర్ శంకరనాయుడుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి నొల్లకయు, ఉపసంఘమునందు చుండునది తీర్మానముల నాదరింపకయు లేచి వెళ్లివెంటలకు తమకు చింతగ నుండెనని పండిత మాలవ్యాగారు తెలిపిరి. అందువలన వారిపూజే సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురనియు, మాలవ్యాగారు చెప్పినమీద విశ్వేశ్వరయ్యగారు రాలాగుననే చేసిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు.

ఉపసంఘమునందు కొలదిగ నవరింపబడి యామోదింపబడిన తీర్మానమును జిన్నాగారు చదివిరి. తీర్మానములను గూర్చి చర్చ ప్రారంభము గాకపూర్వము గాంధీగారు తీర్మానముల విషయమై నిరాకరణావలంబుల యొక్కయు, కాంగ్రెసు యొక్కయు, భావము తెల్పుడునో వివరించుచు నిటుల నుపన్యాసించిరి.

కాసనోల్లంఘనము.

నేనును, నాపక్షమువారును ఈసభసభయందు ప్రతి నిధులుగనుండి పాల్గొనుటకు వీలులేకపోయితిమేమేమీ తీర్మానములయొడ సమ్యక్తుల నొసగకపోయితిమి. ఈతీర్మానములను కావించుటయందు నేను ఉపసంఘమున కటుల తోడ్పడితిని. మీకు తెలుపుట నాధర్మము. మొదట మియ్యెడుటనుంచబడినప్పటికిని, ఇప్పటికిని తీర్మానములయందు విశేషము లేదనుకానించుటలేదు మీకు తెలియుగలదు. నేనుగాని, నాపక్షము వారుగాని యీయహాసభయందు పాల్గొనవలసి మనీ మీరు గుర్తింపవలెను. ఈయహాసభ నిరాకరణావలంబులుగాని మహానీ యులతోడక యేర్పడినది కావున మేమీ చర్చలయందు పాల్గొనవలయు. ఇచ్చట కావించబడుతీర్మానములు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభసమావేశమునెదుట నుంచబడును. రాండుటేలిలసమావేశమునొసగుదూర్వరాయబారములు ముగియునవలె అనామృదా బాదుకాంగ్రెసుకు తీరువుచేసినకాసనోల్లంఘన భావమునులెత్తదలచేయవలెనని సలహానొసగువిషయమై కార్యనిర్వాహకసమావేశమునందు నేను అనుకూలముగ మాట్లాడెదనని ప్రారంభముననే వాదనానుచేసియుంటిని. జనవరి 31-న లేచి తరువాత కాసనోల్లంఘనమును ఆపువలచేయవలసినదని నేను నాదేశీయులకు సలహానొసంగవలయును. ఈ కాలపరిమితి చాల కొద్దిగనున్నది యని నాకు తెలియును. కాని 15 దినములు చాల దీర్ఘమనియే యనుకొందును. నిరాకరణావలంబు లచ్చట చచ్చట పోవదయింపవలెను. కాని దేశములో నిప్పుకుసాగుచున్న నిర్బంధవిధానము అతితీవ్రముగనున్నది. ఈ నిర్బంధవిధానమునకు కాసనోల్లంఘనమునకన్న నిరాకరణావలంబులకు వేరు ప్రత్యేకియ లేదు. కాని నిరాకరణావలంబులుగాని యిక్కడోడి దేశీయుల సానుభూతిని, అంగీకారమును పొందు నిమిత్తము కాసనోల్లంఘనమును రెండువారములవరకు నడుపుట లా నిశితేవలదని కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక సమావేశమునందు విఫలమై చేసెదను. కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యు డిందులకు సమ్మతింతుననియే నాయూహ. నిన్నటిరాత్రి వాతోడి పక్షపువారితో కలసి మాట్లాడితిని. రాజప్రతినిధితో రాండుటేలిలు సమావేశమును గూర్చి యుపసంఘమువారి యేర్పాట్లు జరుగులోపుగ నొక రెండువారములు కాసనోల్లంఘనము నాపువలచేయుటకు వారంగీకరించిరి. మేము హేతువాదము గలవారమనియే యిందువలన రాజప్రతినిధికి బోధపడగలదు. రాండుటేలిలు సమావేశమువలన ప్రయోజనము కలుగునని తలంపబడునెడల మేమును అభిప్రేక్షింతుము. మాతో కేకీభవించని వారియెదుట మావాదములను తెలుపుకొనగోరుట మాకష్టమే. ఫలానానిర్బంధితులకు, రాజకీయనిర్బంధితులకు వదలవలెను. సామాన్యచట్టముక్రిందను క్రిమినల్ కాసరణచట్టముక్రిందను రాజప్రతినిధిసభాకాసనముక్రిందను చెజసాలకు వెళ్లివెళ్లియు, విచారణలో నున్నట్టియు వారి నెల్లర విడుదల చేయవలెను. మేము కోరినవింధన లివియ. నేను నామిత్రవాదమిత్రుల యజ్ఞగింపులకు మోసపోవుచుంటిని నాపై నాపక్షపువారు అగ్రహము లేదుటకూడ తలస్థింపవచ్చును. వారు నన్నట్లు ఆలోచించిన, నేను నానేరమును ఒప్పుకొందును ఏమిహాంక్షింపట్టియు, పాసికూర్మనులో నున్నట్టియు రాజీయ వేరథులనుగూర్చియు

ఈయహాసభ యుపసంఘమువారే నిర్ణయించుకొనగల రని ప్రభుత్వమున నేను తలంచుచున్నాను. సామాన్యచట్టములను, నిర్బంధమును నన్ను వశీకరణము చేసికొనినవి. ఈయహాసభ సంగీకరించి నందులకు నిరాకరణావలంబులు నన్ను దూషింపవలెనునని నేను తలంచుచున్నాను. సామాన్యచట్టములను వివేచితముగ నుపయోగించి వానిక్రింద శిక్షింపబడినవారిని గూర్చి యీవచ్చి యుపసంఘమే యాలోచించి వారివిడుదలను గూర్చి నిశ్చయమేయగుట నిర్బంధితులకు నాతోడిదేశీయుల తేజము నీయుపసంఘమువారు మనంతురని నాకు విశ్వాసముగలదు. ఈసభవారి నిశ్చయము ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింప నున్నవారని తెలిసినవో సమావేశము జరుగుచున్న సారాదుకాణములవద్ద నిరోధప్రయత్నము లాపుదలలో నుంచబడును. ఇదిగొప్పత్యాగము. కాని మేము భిరారుగ నుండువారము కామని రాజప్రతినిధిగాని యితరులు గాని యాలోచింపవలెనని నిమిత్తమైయుట్లుచేయుటలేదనియు, నిరోధము గాని వారతాళముగాని వైరభావముతో గూడిన విచారణ నుండదు. నిర్ణయించిన తేదీనాటికి కాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింప వలసియుండును. అప్పటికి వారతాళమును నిర్ధయగ నుంచవలెను. నేను ఏమి యిచ్చట చెప్పినను, నేను కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ్యులవారికి వచ్చి జెప్పవలసియుండును. కాంగ్రెసు తన కనీసపుకోర్కెలను స్వీకారము క్రిందటనే దేశమునకు ప్రకటించియున్నది. కిలాభకు పంజాలు సమగ్రము క్రొత్తవిగావు. అధినివేశ రాజ్యముల సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము ననుసరించి మేము స్వరాజ్యమును గోరుదుము. ప్రజాప్రతినిధు లీమానవులను గావించుట ప్రజాప్రతినిధులగా, కాలగణాల చెల్లిచి కాంగ్రెసు సభ్యులైనవారిచే నెన్నుకొనబడిన వారు ఈ ప్రతినిధుల నెన్నుకొందురు. ఈకోర్కెను కోరుటకు దేశ మింకను సంసిద్ధముగ లేదు నాకు తెలియును. రాండుటేలిలు సమావేశ ప్రయోజకత్వమునందు నాకు విశేషము విశ్వాసము లేదు. కాని నేను అందుల కంగీకరింప తున్న హావతమును, నామిత్రులను, రాజప్రతినిధిని తూర్పీకరించినవాడ నగుదును. ఈ కోర్కెలకన్న యింకాక తక్కువయైనను అంగీకరింప గూడదని దేశములోని నా నిరాకరణావలంబులకు లగు మిత్రులకు వశమైయుచున్నాను. ఇవన్నియు పరిష్కారము లేనగాని దేశ దౌర్భాగ్య స్థితిలేదు. మన దౌర్భాగ్యమును చూచి మన ముప్పొంగి పోవుచున్నాము. నాదేశీయు లింకను ఎంతయోత్యాగము చూపవలసి యున్నది. కావున వారిసావధర్మమునం దింకను నాకు ఎక్కువవిశ్వాసములేదు. కావున నేనే సంజెహించుచున్నాను.

ఉపసంహారము

రాండుటేలిలు సమావేశమును జరుపవలెనని రాజప్రతినిధి యభిప్రేక్షించెనేని నేను చెప్పినకానిలో నావంధ్యుడు నోటులేకుండ నిరాకరణావలంబులు తప్పిపడదని నిరాకరణావలంబులపక్షమున నాయీ సందేశమును ఈ యుపసంఘము వారి రాజప్రతినిధి కెలుకపజచెదని తలంచెదను. దేశములోని వైవిధ్యాధికారమునుగాని, ఇతర గందరగోళములనుగాని మేము సంపూర్ణముగ తప్పిక్షీకరిముగ పరిష్కరించి నిర్వహింపవలెనని నేను భయ్యముగ బలకగలను. మమ్ము భూప్రదేశమునుండి గూర్తుమాపవచ్చును. ఇంతకన్న నేమియును ? నేను భారతదేశస్వాతంత్ర్యవాదులమమము పిల్వగలయంతకాలము నన్ను రూపుమాపిన, నేను ఆ మా తియగుటకు సంసిద్ధుడనుగ నున్నాను. (కరతాళ భ్రమలు) మహాసభ ముగియుటకు పూర్వము, రాండుటేలిలు సమావేశము నొనగూర్చుటకై ప్రభుత్వమువారితోను రాజకీయనాయకులతోను రాయబారముల సలుపుట కోరయంతసంఘము నియమింపబడినది.

వెల్లింగుటకొ సినిమా

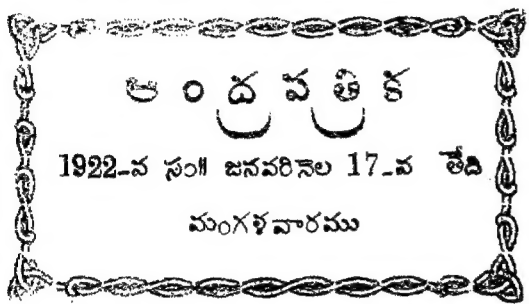
మహాకేవేళుసభ

మారతాళమునాడు వెల్లింగుటకొ సినిమావద్ద సినిమా ప్రావైటరు కాల్వె నని ప్రజలు తలంచుచుండిరి. కాల్వెనందులకు ఫలితముగ ఒకడు చనిపోయెను ఒకనికి గాయములు తగిలెను. ఇది జరిగినపుడు సినిమా ప్రావైటరు గాని నేనే జరుగాని హాజరయ్యెను. మహాకేవేళుసభ సంగీతము ను న బా.బా.యి వాస్తవ్యుడును, సినిమాతో నేలొడిగింపబడనలెట్టివాడగుచున్నాను. “నర్మమూర్తుశాస్త్రము” కన్నము బాధ్యునివాడ మహాకేవేళుసభ. ఈయనకును రామము, యమున జరిగెననియు, తానున్నప్పుడును నుండి ఏమో మిగిలుముగ కాలమును వెలకొల్పి ముందువలయు ప్రావైటరును నెను. (హిందూప్రతితి).

ఆంధ్ర పత్రిక-నివేదిక

నడమూడవ ఉగాదిసంచికను త్వరలో ప్రకటింప యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉదారచిత్తులగు ఆంధ్రమహాజనులు చిత్రపటములను వ్యాసములను ఒంటి ఎక్కువలె మాయాద్యమును నకుతోడ్పడ వేడుచున్నాము. అసహాయాద్యమును గృహిణీచేయించు శిక్షలకు బాల్పశిన యాధ్రమహాజనుల చిత్రపటములకు ఈ వర్షపు సంచికయందు ప్రత్యేకముగ నవకాళ మియ్యబడును. చిత్రపటములు వ్యాసములు సంతత్యరలో నందించిన సంతత్యరలో సంవత్సరాది సంచికయును వెలువడును. ఆంధ్రమహాజనులు మెలనే వ్యాసములను చిత్రపటములను జంప బ్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రిక, సంవత్సరాది సంచిక,
6,7 తంబుకెట్టి పిడి, మద్రాసు

స్వాతంత్ర్య సిద్ధి

నా మైకేలు ఓడ్వయరుగారు, పంజాబును సంక్షోభ పెట్టినవట్టి దండన లేకుండ తప్పించుకుని బోయిరి. హిందూదేశపు ద్రవ్యమును లండనునగరమున గూర్చుని ఓడ్వయరుగారు హాయిగ ననుభవించుచున్నారు. ఇంతటితో తృప్తిపొందక చీటికిమాటికిని భారతదేశమును భారతీయులను దూషించుచు, వారి స్వపరిపాలనాశయమును నిరసించుచున్నారు. ఓడ్వయరుగారు హద్దుపద్దు లేక భారతీయులను తూలనాడుచుండ, పంజాబు గాయములను భారతదేశము మరచుటకు వీలుండునా? పంజాబువ్యవహారము మఱపురాకుండుటకు, ఓడ్వయరుగారి ప్రసంగములును దుందుడుకు వ్రాతలును విశేషముగ తోడ్పడుచున్నవి. లండను నగరమునందు, హిందూదేశ సామాజ్య బాధ్యతలను విషయముగూర్చి సర్ మైకేలు ఓడ్వయరు గావించిన ప్రసంగము విదేశ తంతివార్తలలో గాన నగును. స్వపరిపాలనాభావము ప్రాచ్యదేశీయులెగురనియు, ఇందుకు సరిపోవు హైందవశబ్దము లేనేలేదనియు వీరు చెలిపిరి. స్వరాజ్య, స్వారాజ్యమను పదములు అనాదికాలమునుండియు వాడబడుచుండ నను విషయము వీరికి తెలియనే తెలియదు. భారతదేశ పరిపాలన మెప్పుడును ప్రజాభీష్టము ననుసరించు గాని, నిరంకుశముగ లేదని, ప్రాచీనచారిత్రజ్ఞానము గలవారు గ్రహింప గలరు. సంవత్సరముక్రిందట పదిమంది భారతీయులను అరెస్టుచేసినచో ఇటీవలి బొంబాయి అల్లరులు జరిగియుండెడివిగావని, ఓడ్వయరుగారు పలికిరి. తాముపంజాబునందు గావించిన అరెస్టులవలన నేమి ప్రయోజనము గలిగెనో ఓడ్వయరుగారు గ్రహింప లేదు. ప్రజల మనములలో ఆగ్రహములను నేటికిని రాజుచుండుటకు, ఓడ్వయరుగారి చర్య లేకారణము. మిగిలినవారుగూడ తమవలె ప్రవర్తింపలేదని వీరికి దిగులుకాబోలు! అటుల భయము కెంద నవసరము లేదు. హిందూదేశమున నేడు వేనకు వేలు మంది ప్రజలు నిర్భం

ధితులగుటచే, ఓడ్వయరుగారి హృదయము ఉబ్బింగవచ్చును. హిందూదేశములో వివిధజాతుల మధ్యగల వైషమ్యభావము తొలగిన గాని, తన ప్రజల కష్టములను నివారింపవలయునని గోరుటకు హిందూదేశమునకు హక్కు లేదట. ఓడ్వయరుగారి హేతువాదము నంగీకరించెడి అధికారులు హిందూదేశమునందికను గలరని యనుభవము చెలుపుచున్నది. ఓడ్వయరుగారి వాదము ననుసరించుచో హిందూదేశ మెప్పుడును కష్టముల ననుభవించక తీరదు. ఏదేశమునందు అంతర్వైషమ్యములు లేకుండును? అంతర్వైషమ్యములుగల దేశము లన్నియు, ఇతరులనుండి యనుభవించెడి కష్టముల గూర్చి నోరు మెదల్చునాడ దనుటకన్న విపరీతవాద మింకొక టుండబోదు. అధినివేశరాజ్య స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించుట కవసరమగు నియమములను వేసి, హిందూదేశము నిర్వహించి యుండలేదని, ఓడ్వయరుగారు ఘంటాపథముగ జెప్పిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు మాత్రమే గాక, మితవాదులు గూడ సత్వర స్వపరిపాలనమును కోరుచున్నారు. సత్వర స్వరాజ్యమును కోరుచు జప్తినుపక్షమువారు సయితము నిన్నటిదినము తీర్మానము గావించిరి. ఈ విషయమై అభిప్రాయభేద మెక్కడను కనుపింపదు. సాధనల విషయము గూర్చి మాత్రమే, కొందర కభిప్రాయభేదము గలరు. యాచించియు, ప్రార్థించియు స్వరాజ్యమును సంపాదించ వీలు గలదని తలచెడివారు కొందరును, స్వశక్తిని నమ్ముకొనవలయునని తలచెడివారు పలువురును కలరు. స్వరాజ్యమునకు హిందూదేశ మర్హము గాదను, ఓడ్వయరుగారి యభిప్రాయము నామోదించెడివారెవరును లేరు. వీరు ఎవరి లాభము నాలోచించి, ఇట్టి సలహా మెసగుచున్నారో, ఎల్లరకును విదితమే. సర్వరోగములకును సిద్ధావధ మగు స్వరాజ్యమును ప్రజలు వాంఛించుచున్నారు. ఆ విషయము గూర్చియే ఆంగ్లదేశము వెనుకాడుచున్నది. భారతీయ ప్రజలందుచే ఆత్మబలము మూలమున, ఆంగ్లదేశపు ఉపేక్షను బోగొట్టడలచుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములు త్వరలో విజయముగాంచునను చిహ్నములు గనుపించుచున్నవి. ప్రస్తుతస్థితి, స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని పరిష్కారము గాంచదు. స్వరాజ్యము సుస్థాపితము గానంతవరకు పంజాబుసమస్యలబోలు సమస్య లెన్నియో ఉదయించుచునేయుండును. మరికొందరు ఓడ్వయరులు బయల్పెడలుచునే యుందురు. తడవ తడవకును అధికారులతో సంఘర్షణము గలుగుట లాభకరము గాదు. ఒక్కమారే, వ్యవహారము పూర్తిగ పరిష్కారమగుట యవశ్యకము.

హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. "హిందూదేశ మిదివరకే స్వాతంత్ర్యము బడసె"నని పియర్సు గారు గాంధీమహాత్మునికి వ్రాసెను. గాంధీమహాత్ముడి యభిప్రాయముతో నేకీభవించునటుల, ఈ వారపు యంగుయిండియాలో వ్రాసెను. దేశ నాయకులగు లజపతిరాయి, నైహూ, చిత్తరంజన దాసుగార్లు అరెస్టు అయినపుడే దేశము స్వాతంత్ర్యము గాంచెను. నిర్బంధములు ప్రయోజన రహితములై, ప్రజలన్నికష్టముల నోర్పుటకు సంసిద్ధులయినపుడే, దేశము స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గాంచెను. కాంగ్రెసు మంటపమును సందర్శించిన వారెల్లరును స్వాతంత్ర్య తేజము ననుభవించిరని, మహాత్ముడు తెలిపెను. పాలకులతో వ్యవహారమును పరిష్కరించుట కింకను కొంతకాలము పట్టుట సహజమయినను, దేశము స్వాతంత్ర్యతేజము జూచి యానందించుచున్నదనుట నిశ్చయము. ఇంకనుపట్టు

దలతో పాటుబడుచు, కాంగ్రెసు విధానమును నిష్కర్షగ కొనసాగించుచో, పాలకులతో శాశ్వత పరిష్కారము గురురక తప్పదు. గాంధీమహాత్ముడు బొంబాయి నాయక సమావేశమునందు మాటలాడునపుడు, ఇట్టి విశ్వాసమునే వ్యక్తపరిచెను. ఆ కారణముచే మితవాదులు గావించిన తీర్మానములకు సహాయనిరాకరణపక్షము వారు బాధ్యత వహింపరని, మహాత్ముడు చెలిపెను. దేశము ఇంకను ఘోషదమగు చర్యల నవలంబింపకుండ జేయుటకు, మితవాదులు ప్రయత్నించుచున్నటుల బొంబాయి తీర్మానములబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇంతటితో పోరాటమును మాని, పాలకులు పరిష్కారమునకు గడంగిన, ప్రజలు సంతసించెదరు. వారు లేనిపోని సంఘర్షణకు దలపెట్టుటలేదు. పాలకులు వారి పలుకులను పెడచెవిని బెట్టుటచేతనే, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కై వారు ఫలప్రదమగు చర్యల దీసికొనుట యవసరమగుచున్నది. మితవాదులకు అధికారుల సద్భావము నెడ గల నమ్మకము, నిరాకరణావలంబులకు లేదు. అట్టితరి, కడపటివారు స్వశక్తిని వినియోగించి కృషిసలుపుచుండ, మొదటిపక్షమువారు సమాధానమునకు ప్రయత్నింపవచ్చును. సహాయ నిరాకరణావలంబులు గూడ తమతోపాటు పాలకులకు విన్నవింపరావలయుననుట భావ్యముగనుండదు. గాంధీమహాత్ముడు చెలిపిన సంగతులను మితవాద నాయకులు తిన్నగ గ్రహింపక విపరీతార్థము గావించిరి. గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వము వారి నవమానపరుప గోరుచున్నటుల దలచి, సర్ శంకరనాయగారు సభాధ్యక్ష పదవిని వదలి లేచివెడలినటుల, నేటి తంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. శంకరనాయగారు, నిరాకరణోద్యమ తత్వమును కనుగొనలేదనుట స్పష్టము. ప్రభుత్వమును గాని మరి ఎవరిని గాని అవమానించుటకు, నిరాకరణావలంబులు పూనుకొనుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొనవలయుననియే వారు గోరుచున్నారే. గాంధీమహాత్ముడు అసంభవ మగు వరతులను కోరెననుట విపరీతము. శంకరనాయగారు వెడలిపోయినను మిగిలిన సభ్యులు నిలచి యుండుటబట్టి, నాయరుగారు తొందరపడి రని తెలిసికొనవచ్చును. పండిత హృదయనాథ కుంజ్రా గారు రాండుటేబిలు సమావేశము నియమించిన సంఘసభ్యత్వమును అకారణముగ వదలుకొనిరి. గాంధీమహాత్ముడో సగిన యుపన్యాసమునందు, ఆత్మంత సమాధాన పురస్కరముగ ప్రసంగించెను. రాండుటేబిలు సమావేశమున సమాధానము గుదురులోపల, శాసనాతిక్రమణమును నిలిపివైచుటకు, గాంధీమహాత్ముడు పట్టింగు కమిటీవారిని కోరెద ననెను. 31-వ జనవరికి పిమ్మట శాసనాతిక్రమణమును నిలుపుటకు, మహాత్ముడుంగీకరింపలేదు. ఈ పదునైదు దినములలో నేడియో తేలవలేననెను. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి కృషి సలిపెడివారు, వృధగ కాలయాపన చేయజాలరు. ఈ పక్షము దినములలో, వ్యవహారమును పరిష్కరించుటకు, రాజప్రతినిధి పూన్జనవలెను. కల్లంగడులయొద్ద ప్రబోధమును గావించుటను సయితము అంతవరకు మానుటకు గాంధీ సమ్మతించెను. హరతాశప్రబోధమును, శాసనాతిక్రమణమును మాత్రము నిలిపివేయబడు ననియు, మిగిలిన సంచలన మేదియు నిలుపబడ దనియు, వాలంటీరులను చేర్చుట మొక క్షణ మయినను నిలుపుటకు వీలులేదనియు, మహాత్ముడు చెలిపెను. ఇట్టి నిలుపుదలకయినను, సహాయ నిరాకరణావలంబు లంగీకరించెదరో లేదోయని, మహాత్ముడు సందియము

కనుబడిచెను. కిలాఫత్, పంజాబు వ్యవహారము విషయమై దేశము తన భావముల నసంధిగముగ వెల్లడించియుండెను. స్వరాజ్యవిధానమును ప్రజా ప్రతినిధులు తయారుజేసెదరని, మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. మహాత్ముడు ప్రజాభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలిపెను. ఒకవంక ప్రభుత్వమువారిలోను, వేరొకవంక రాజకీయ సంఘములలోను కొంచుటెబిలు సమావేశము గూర్చి సమాలోచన జేయుటకు, కొందరు సభ్యులు నియమింపబడిరి. సర్ విశ్వేశ్వరయ్య, పండిత దమనమోహన మాలవ్య, శేషగిరి అయ్య, డాక్టరు పి. సి. డి, జిన్నా, జయకర్, పెటిట్, వాడియా, రానులింగారెడ్డి, సత్యమూర్తి, ముఖర్జీ, బాపిస్టా, బలరాం, భుగ్గి, చక్రవర్తి, డాక్టరు గవరు, నటరాజును, హస్సేరు ఇమాము, గోకర్న నాథ మిత్రాగార్లు ఈకమిటీయందు గలరు. వీరికి ఇంకను మరికొందరు సభ్యులను చేర్చవచ్చును. ఈసభ్యులప్రయత్నము లెంతవరకు సఫలమగునో, పాలకులు వీరిహితము నెంతవరకు పాటించెదరో, గాంధీమహాత్ముడు జూపిన రాజీ స్వభావము నెంత వరకు గౌరవించెదరో, చూడవలసియున్నది. ఈ సాఘమునలన, విశేష ప్రయోజనము గలుగునను విశ్వాసము మాకు లేకున్నను, వీరి పరిష్కార ప్రయత్నములు సఫలమగు గాకయని కోరెదము. పాలకు లంగీకరింపకబోయినను, భారతీయుల స్వాతంత్ర్యసిద్ధిని వారు త్వరలో గుర్తింపక తప్పదు. పరిస్థితు లిందుల కనుకూలముగ నున్నవి. డబ్లిను పార్లమెంటువారు, ఆంగ్లో ఇరిష్టు ఒడంబడికను అంగీకరించినటులు, విదేశీ లంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. మైకేలు కాలిన్యును, మరి కొందరు సభ్యులును చేరిన ప్రభుత్వ మొకటి తాత్కాలికముగ స్థాపింపబడినది. ఇర్రెండు స మ స్వ క న్న, హైందవసమస్య సులభముగ పరిష్కార మగును. హిందూదేశము శాస్త్రవ్యమార్గమును త్రొక్కకుం డిననో, ఇర్రెండుదేశ మనుభవించిన దుఃఖమును అనుభవించ సవసర ముండదు. ధర్మమార్గావ లంబనము మూలమున, భారతవర్షము స్వరాజ్యా నందమున త్వరలో నోలలాడు పనుటకు సుది యము లేదు.

జపులు: మహాత్ముని హెచ్చరిక

(10)

ఆంధ్రదేశమున పన్నులు చెల్లింపనందుచే జపులు జరుగుచున్న సీసమయమున, మహాత్ముడు యంగు ఇండియాపత్రికలో సివిలయమై వ్రాసిన సంగతులను పరికించుట యవసర మగుచున్నది.

“కారాగృహమునకు వెడలుట కున్నంత సు సిద్ధత ఆస్తిని నష్టపడుటకు జూపరు. ఈ వ్యత్యాసమును గ్రహించుట మొదలు కష్టముగ నుండ వచ్చును గాని, కనుగొనుట సులభమే. మన ఆస్తి కని మనకును లంకెగడ్డు. కారాగృహమునకు వెడలుట అవమానకరము గానపుడు, మనము ఆస్తిని నష్టపడుటకన్న కారాగృహమునకు బోవుట కష్టపడుచుము. కాని శరీర శాఖ్యమును కోల్పోవుటకు ఎంత సుసిద్ధత జూపెదమో, ఆస్తిని పోగొట్టుకొనుటకు సూడ ట్టి సుసిద్ధతను జూపనియెడల, మనము ఓడిపోచుము. దుష్పరిపాలన గల రాజ్యాంగము నంగు, మహాత్ముడి బద్ధులగువారు, ధనమును, ఆస్తిని, శరీరమును లెక్కనేయక, అంతరాత్మకు స్వేచ్ఛ నెసగెదరు. అందుచే, రాజ్యాంగము మనలను తన యిచ్చకు లొంగజేయవలయునని చేసెడి ప్రయత్నముల నన్నిటిని లక్ష్యచెట్టుకుండునపుడే, ఈ పోరాటము మనకు విజయము గలిగించును.

మన ఆస్తిని, భూములను కోల్పోవుటకు సుసిద్ధత చూపవలయును. కారాగృహము కనిన ఎంత సంతసిం చెదమో, ఆస్తిని కోల్పోవునపుడును అటుల సంతసింపవలెను. మన శరీరమును స్వాధీనపరుచు కొనునపుటికన్న, మన ఆస్తిని ఆముక్తావృత్తి ప్రభుత్వమువారు త్వరలో విడుదలజేయదరని, నమ్మ వచ్చును. స్వరాజ్యమును త్వరలో సుపాదించుట మనకు నిశ్చయ మయినయెడల, మననుండి దీసికొనిన భూమిమాత్రమే గాక డబ్బుగూడ త్వరలో మనకు తిరిగివచ్చునని మనము విశ్వసింపవలెను.తాత్కాలిక మయినను, మనము దారిద్ర్యమును బుద్ధిపూర్వకముగ స్వీకరింపవలయును. దేశదారిద్ర్యమును, హై స్వ తను పారద్రోలుట కిదియే మార్గము. పవిత్రమగు ఆరాధనము తన గౌరవమును సంపదను మరల పొందనున్నది. మనకు రానున్న ఈ భాగ్యముతో పోల్చి జూచిన మనము చేయవలసిన త్యాగము అత్యల్ప మని చెప్పవచ్చును.”

న్యాయవాదులు

న్యాయవాదు లీ తరుణమున దేశసేవ నిమిత్తము త్యాగము గనుజఱచి, ప్రజాహిత శీలము నందు మరల ఉన్నతస్థానము బడయవలయునని, గాంధీమహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమును పూర్తిగ నవలంబింప లేక బోయెదను, వీరు క్రొక్కెను సభ నూచించిన యితర విధములనైనను కృషిసలుపుట యుక్తము. వీరు చూపవలసినంత త్యాగమును చూపలేదని నిరసింపక, సహాయ నిరాకరణావలంబులు వారి ఎక సహనమును చూపవలెనని, మహాత్ముడు కోరు చున్నాడు. బుద్ధి పూర్వకముగ మూల్యదేశము కొరకు ఎవరైనా కానుకల నర్పింపగలరో, అన్నిటికీ కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ గైకొనుట సముచితము. న్యాయవాదవృత్తిని మానిన వారి కొరకు, ఏర్పడిన జమకొలత్ బాజాత్ నిధి చాలవరకు ఖర్చయ్యెనని తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు తిర్మానము ననుసరించి ఇంతవరకు వృత్తిని మానిన వారు, మరల దానిని స్వీకరించుట అవమానకరమని, మహాత్ముని యుద్దేశము. దేశమంతయు ఆఖాడ త్యాగమును కను పఱచుచున్న సీ సమయమున, వీరు వెనుకకు మరలుట తలవంపులగును. న్యాయవాదులను కేవలము వారి లెంటాలు వారు పడవలెనని విడిచిపెట్టక రాష్ట్రీయసంఘములు కేంద్ర సంఘపు సాయముతో వెనుకటివలె ధనసహాయము గావించుటకు వెంటనే పూర్వోన్మేషవలయునని, మహాత్ముడు గోరుచున్నాడు. జాతీయ కార్యవిధానము కష్టగలుగ కుండుట కీపని వెంటనే జరుగవలెనని వారియుద్దేశము. న్యాయవాదులు తుదిరంగమునయినను, తమ బుద్ధికుశలతను దేశసేవకై పూర్ణముగ వినియోగింప ప్రార్థితులు.

హిందూదేశ చారిత్రము

మహాపురుషులు, కారాగృహమున నున్నను, వెలుపల నున్నను, వారి మనములు ఎల్లప్పుడును, దేశసేవయందే లగ్నమై యుండును. వారికి దుఃఖము గాని, నిరాశ గాని యుండదు. లోకమాన్య లిలకు మహాశయము, కారాగృహమున నున్న సమయమున, ఓరియను, గీతారహస్యమువంటి ఉద్ద్రంఢములను రచించి, తమ ప్రతిభా విశేషమును, మూర్తిసేవాదీక్షను ఆఖండముగ కనుబఱచిరి. లాలా లజపతిరాయిగారు, వెనుక ప్రవాసమున నున్నపుడు “నా ప్రవాసకథ” యను చక్కని గ్రంథమును రచించెను. లజపతిరాయి

గారిపుడు మరల కారాగృహమున నుండుట తలుస్తించెను. ఈ మారు, వీరు, జాతీయపాఠశాలలకును, జాతీయకళాశాలలకును పనికివచ్చెడి హిందూదేశ చరిత్రమున హిందూయుగమునుగూర్చి గ్రంథమును వ్రాయుచున్నట్లు, మహాత్మునికి వ్రాసిన లేఖలో గలదు. ఈ చరిత్రమునందు లజపతిరాయిగారు వ్రాచిన హైందవనాగరిక ప్రతిభావిశేషమును చక్కగ తేటపరిచెదరని భావించెదము. ఇప్పుడు ప్రచారముననున్న హిందూదేశచారిత్రములు దురభిమానగ్రస్తముగను తప్పుల తడికెలుగను ఉండటచే విద్యార్థులలో ననేక దురభిప్రాయములను వ్యాపింప జేయుచున్నవి. లజపతిరాయిగారు రచించుచున్న చారిత్రము, భారతీయుల కత్తుతోపముక్తముగ నుండు ననుటకు సుదియము లేదు. లజపతిరాయివంటి దేశనాయకులకు, రాజకీయ సంచలనమునందు ప్రభుత్వమువారు విశ్రాంతినిచ్చి, ఇతరవిధముల వారి కార్యదీక్ష యుపయోగ పడునటులు జేయుచున్నందులకు, ప్రజలు వారిని ఆభినందింప గలరు.

స్థానిక వార్తలు

భారత రాష్ట్రీయ సైన్యము:— ఈరాజధానిలో ప్రభుత్వసేవలకు భారతరాష్ట్రీయసేనలో చేరువను అందు కిత్తు బాండుటకును అవకాశమియ్యలెని ప్రభుత్వమువారు తలచియున్నారు. ఒక్కొక్క జిల్లాలో చాలమంది సేవకుల శాక్రసారి పంపుట కష్టమే యైనను సంవత్సరపు కిత్తు మనకు వెల్లెనవాకి పనిలో నున్నప్పటికలె వారివారి వేతన మియ్యబడును. (ప్రచురణసంఘము.)

ప్రభుత్వ పకటనము:— బ్రాహ్మణ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రియ డిప్యూటీ సుబ్రహ్మణ్య కివ 1921 వ సం. నవంబరు 17 తేదీన, మధుర జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచే రాష్ట్రోపా కరము కై కండుకంత్వరముల కింకెడియ, 500 రూపాయల జరిమానాయు విధించిరి. ఇప్పు డాయన తీమాపణ గోదరు నిక ముందు రాజకీయవిషయములలో పాస్టెన పనిచేసినానెచ్చెను. ఇందువల్లనున్న అయన కుష్టవాదాచే నెక్కువగ బాధపడుచుండుటచేతనున్న జయనమ ప్రభుత్వమువారు జయలునుండి విడుదలచేయుట కాజ్ఞాపించిరి.

మదరాసు పోలీసు సంఘము:— ఈ సంఘ సభ్యులు పీట్సుపార్కుందు ఈ నెల 11 వ తేదీనాడు సమావేశమైరి. సంఘాధ్యక్షుడగు ఇబహింఖాత్ (పాడ్ కాక్టె విల) ఆగ్రానాధిపత్యము వహించెను. తీతముల యభివృద్ధిపఱయనయ పోలీసుల విషయనకు విచారణజేసెదనని చెప్పిండునదిసంబంధితముల పుచ్చుకొనెదనని ఆగ్రానాధిపతి నూచించెను పోలీసు విషయనంగు తమకు సంపూర్ణమగు విశ్వాసము లేకుండునదిసంబంధితములను పుచ్చుకొనుట లొగదని విశ్వులెల్లరును చెప్పిరి. ఆ తట, పోలీసుల జీతములనుగూర్చి విచారణ చేయుట కొకసంఘమును ప్రభుత్వమువారు నియోజింపనున్నదని తెలిపిండుచున్నది.

రెడ్డిజనసంఘము:— ఈ సంఘ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జనవరి 19 వ తేదీ జేనునజయంతికినము. ఆగోజున రెడ్డి జాతివారందఱును జయంకుర్వతము జరుపకలయును రెడ్డి విద్యార్థుల సంతోషములలో డబ్బులందఱును ఉత్సవములు జరుపవలయును. ఖరీదంగనధల జరిపి యవట వేసవచ్చుములు చదువుటయూ, సంఘమునకు చందాలు వసూలు చేయవలయు జరుపవలయును. మనలైన చందాలను మద్రాసు పనిమవారిం సంఘ కార్యకర్తకి పంపవలయును. కర్నూలులో జరిగిన సప్తమ రెడ్డియహాసనసభలో నడపర్తి మహారాజుగారు ఉచితవేతనములకై యిచ్చుక 2,000 రూపములుగాక రెడ్డి విద్యార్థుల వసతిగృహమును 1,000 వుండి యుండుటకు వీలగునటులు నిర్ణయింపట కంగీకరింపిరి. ఆయన మహారాజుగారికి రెడ్డికుల్లం లక్ష్మణరావు.

యువరాజగమనము

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

పాండిత్యవిషయమున భల్లతులను తరకములను గ్రహించుటకు విశ్వవిద్యాలయమువారు 20 మందిపండితులను నిర్ణయించిరి. వారిలో 17 గురు హిందువులు ముగ్గురు వహుశ్రమీకులు. వారిలో ముఖ్యులు వులేమా చాలావా మతగురారు ఫార్సీలోను ఎస్. శుభస్వామిశాస్త్రిగారు సంస్కృతమునను గీతములను (వాసి సెనెటు మందిరమున చదివిరి.

కూనూరులో దీపావళివ్రతములు-అన్నదానము

యువరాజుగారి గౌరవార్థము చాల వోట్ల దీపములను వెలిగించిరి. ఆటోసీంట్రి చాలమనోహరముగ దీపములచే నలంకరింపబడెను. రావునాపాయి పి. కామస్వామి పిళ్ళగారు క్లెక తొడు ఎట్టేటులో 1900 మంది బీదలకును రివరెండు ఫాదరు తిరిగారు ఇలమంచి బీద క్రైస్తవులకును అన్నదానము చేసిరి. మున్యసిపలు ఘయ్యను ఎస్. కామపిళ్ళగారు అన్నదానమును చక్కగా సాగించిరి. నీలగిరి రైల్వేయంజనులమీద “యువరాజున జేవును కాపాడుగాక” అని పువ్వులతో నలంకరించి రాజభక్తిని వెల్లడించిరి

చెన్నపురి స్కూలు టిపాసంఘమువారి తంతివార్త.

చెన్నపురి స్కూలు టిపాల సంఘమువారు యువరాజుగారి వ్యారా సార్యభోమనకు రాజభక్తిని విన్నవించుచున్నారని వీరు దక్షిణ నామక తేది 12 వ తేదీని యువరాజుగారి ప్రధాన కార్యదర్శి మగల తంజినామి యువరాజుగారి మీకు వందనముల సర్పించుచున్నారు. మీరాజభక్తిని సార్యభోమనకు నివేదించెదరని ఆదు నివరింపబడెను.

స్వదేశీయులను విజ్ఞప్తి:—కుశీర్తిక గల చిన్ని పొత్తము, శ్రీ కుమహం జమించారు గారిచే రచింపబడెను. సహాయరాక:—ద్యయమున దును యువరాజు 2 హిస్సాగము నందును ప్రజలు పాల్గొనరాదని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. ఈపు సకములు ఇంగ్లీషు లెలుగు ఉరియాభాషలందు ప్రచురింపబడినవి. దీనియందలి వాదదోష్యము చదివినంతనే పాదక్షుటను, సహాయరాక దావలంబులను, వారి ప్రతిపక్షులను తమతమ వాదములను యల్పవచుట లాభకరము. కురిపాం జమిందారు గారి ప్రకటనను ప్రచురించి, తమయభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలిసినందుల కైతయు సంతసించెదము.

చెన్నపురి స్వచ్ఛంద సేవకులు:—గత శుక్రవారము సాయంత్రము 7-30 గంటలకు ఆదేవునాయకు వీధిలో సారాయి దుకాణమునద్ద హిసాలు కాలుచున్న 200 తిని శేను మరి యిద్దరియు అచ్చట కేగి చూచి వైయి:జనలను తెల్లిపోను వెడితిమి. తిరుగ శేను అచ్చటకు వెళ్ళి జనలను చెదరగొట్టించుచుగా శిపాయివచ్చి తలవైస రొమ్ముమీదను భుజముల విడిచి ను పోడినను. తలవైస గాయము తగిలినది. ఇంకను చాలమంది శిపాయిలువచ్చి శస్త్ర అవరానిమాట లాడి “బాలియస్వచ్ఛంద సేవకుడు కాను” అని అనగనిరి. వాకంతమున ప్రాణమున్నంత వరకు శేను ప్రకారముగా నెను. అది చెప్పి నాన్నే హితుడని జనతాతయ్యగ (చాల టీయరు) గారితో నచ్చటనే నిలవబడితిని. పిమ్మట ఒక పోలీసు వచ్చి తిరుగా నాగొక ద్వైట్టి అచ్చటనే అరగంట వుండి వదలివేసిరి. రామారావు, నేమనలో చాలంటిరు.

కోనూరులో ప్లేగు జయులు వార్తయల యిండ్లలో నోక డీవ్యాధిల:—చనిపోయెను. మరియొకరి కీవ్యాధి ప్రబలముగా సాకినది. ముగ్గురు పెద్ద డాక్టరులు ఆలోచించి వెంటనే సందికిని టీకాలు వేయుటకు నిశ్చయించిరి. కోనూరు తగిలిన వారిని వేగొకవోటు నుంచి చికిత్స చేయుచున్నాను. తక్కినవారి కందరికిని టీకాలువేసిరి.

భూపేంద్రనాథరామగారు:—వీరు 14 వ తేదీని అయ్యతనమున వెల్లి జీవితమువాలాజాగును తురియనువాలా వీధిని చూచి వీధులన్నిటినిగూడ పరికించిరి. ఆకోజునకే లక్ష్మీకు తెల్లిపోయి.

అధిక సంఘము:—16 వ తేదీని కలకత్తాలో విహార పరిస్థితి ప్రభుత్వోద్యోగు రిద్దరు సాక్షిని విచ్చిరి. (ప్రాసెగరు హామిల్టను (స్వేచ్ఛావ్యాపారవాది) జే. ఎ. హామిల్టనుగారు సాక్షినిచ్చిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

కలకత్తాలో 80 మందిని పట్టుకొనుట — అకాలీనాయకులను వదలుట

గొప్ప యూరేగుంపు — ఈకోడునాయకులను వదలుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

బంగోలులో పన్నులను చెల్లింపకుండుట — జప్తులు

గుంటూరులో గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రి, మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగార్లను పట్టుకొనుట

చెన్నపురి రాష్ట్రము

ఈకోడు నాయకులను వదలుట

ఈకోడులో బోధించినందులకు విడితెను నిధింపబడి కోయంబుత్తూరు సెంట్రలు జయిలకు పంపబడిన ఈ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారిని మరి 5 గుని 16 వ తేదీ వ్రతయమున కోయంబుత్తూరులో వదలివేసిరి

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరు నాయకులు

అరెస్టు చేయబడుట

గుంటూరు, జనవరి 17:-144 వ కేక్సు క్రింద నొసగబడిన యత్నపును ధిక్కరించి యుత్పన్నించినందులకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర కార్యదర్శి సంగుసంఘ కార్యదర్శి గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిగారును గుంటూరుమండల కార్యదర్శి సంగుసంఘ కార్యదర్శి మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారును అరెస్టు చేయబడిరి. ప్రజల త్యుత్సాహముతో నున్నారు.

పద్మాభాగారి రాజీనామా.

అసహాయనాయకులవై చర్యజరుపుట పాతకముని శ్రీమంక పద్మాభాగారు తమ యద్యోమనకు కాజీనామా నిచ్చిరి. వీరిని తిరుపతి క్షేమలద్యూటిమీద నిమించి రని తిరుతిరుండల కార్యదర్శి సంగుసంఘ కార్యదర్శి కే. కాజగోపాలాచారిగారు తంజివార్త నడిపిరి.

పన్నుల నిరాకరణము

గుంటూరు, జనవరి 17:- శిస్తులను నిరాకరించినంతనే గ్రామములలో జప్తుచేసినప్పడు వాని వివాదులను గుంటూరు కార్యదర్శి కార్యదర్శియమునకు వెంటనే తెలుపుచుండవలెను. గుంటూరు తాలూకాలో రెండుమూలకుగాను ఇప్పటికి రూ600 వసూలైనది.

మంగళగిరియందు జనవరి 20 వ తేదీ నాడు తాడి కొండలో 21 వ తేదీనాడు సభలు జరుగును. గుంటూరు తాలూకా హామీసభ గుంటూరునందు 22 వ తేదీనాడు జరుగును. రయితులను, రాబడిపన్ను చెల్లించువారును, గ్రామాధికారులును, మంగళగిరి, తాడికొండ, గుంటూరుఫిర్కాల కాంతి సైనికులను ఆయాసభలకు హాజరుకావలెను. రాష్ట్రతాలూకా కాంతిసైనికులు ముఖ్యము 22 వ తేదీ నాటికి గుంటూరులో హాజరు కావలసియు, అప్పుడు గుంటూరుతాలూకా వాస్తవ్యులు రాష్ట్రతాలూకా యేర్పాటులను, శిక్షణమును అనుగమించుటకు వీలుండునని గుంటూరుజిల్లా కార్యదర్శి సంగుసంఘ కార్యదర్శిగారు తంజి నివచ్చుచున్నారు.

భీమవరము

గత దినమున అరెస్టు చేయబడిన 7 గురు స్వచ్ఛంద సేవకులలోను ఆర్గుడు ఒక్కొక్క సంవత్సర కఠినశిక్ష విధింపబడెను, ఒకరికి ఒకవత్సర సామాన్య ఖయదు విధింపబడెను. విచారణ సమయమున ప్రజలను లోనికి రానియతెను. వీరు రాజమండ్రి జయిలకును దోడ్కొని పోబడిరి. కల్లుడుకాణముల వద్ద కాపలా బాగుగ సాగుచుండెను చాలమంది స్వచ్ఛందసేవక గణమున జేరుతున్నారని భీమవరము కార్యదర్శి సంగుసంఘ కార్యదర్శి మారు తంజినంపుచున్నాడు.

బంగోలు తాలూకాలో పన్నులు చెల్లింపకుండుట

బంగోలు తాలూకాలో పన్నులు చెల్లింపకుండుట ప్రారంభమైనది. చాలమంది గ్రామాద్యోగులు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. శిస్తు వసూలు చేయుటకు తాసిలారు విశ్వప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. శ్రుతిక ప్రాకారభించెను. తాము జప్తులను చేయలేమని గ్రామాద్యోగులు తెలిసిరి. సరేనూరు పాడులో వెలంపల్లి నుబ్బా

రాయుడు (నుండల కార్యదర్శి సంగుసంఘము) వెలంపల్లి లక్ష్మయ్యగార్లను వరకుల ఆస్తిని తాసిలారును సర్కిల్ కలెక్టరును కనిపెట్టులును వెల్లి జప్తుచేసిరి. గ్రామములు దీక్షతో కాంతముగా నున్నారు. దుద్దుకూరు ఫిర్కాలోను వరి చాల్చగాను ములలోను కాంతిసేన సహాయమున పని ఏర్పాటు ప్రకారము జరుగుచున్నది. 19 వ తేదీని దుద్దుకూరులో రైతులసభ జరుగును. చాలమంది త్వరలో పట్టుకొనుట జరుగగలదు.

బర్హ

నిర్బంధితులను వదలుట

ఆరుగురిని వదలిరి. యువరాజు వచ్చినది మొదలు వెలువడకుండున వార్తాపత్రికలు మరల వెలువడెను.

ప్రభుత్వము

అకాలీ సిక్కులను వదలుట

14 వ తేదీ శనివారమునాడు లాహోరు సెంట్రలు జయిలుజద్దకు సిక్కు దేవాలయమునకు 90 వీధులలోను ప్రజలు గుంపులుచేరి యుండిరి. సభాకాసనముక్రింద శిక్షింపబడిన సిక్కుల నానాడు వదలెదరని విని వారికి స్వాతంత్ర్యమొంటికు ప్రజలు ట్టుచేరిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వచ్చి శిక్షితులను కదలుట నుగూర్చి ముచ్చటించెను. ప్రభుత్వమువారికి సిక్కులను మైత్రిని కల్పించుటకు శిక్షితులను కదలితుమని నడిచెను. వదలుబడిన సిక్కుల నూతగింపుతో గొనిపోయిరి. వలకొలిది ప్రజలు మహా త్యగానికి జెయి, లాలాలజపతిరాయికి జెయి అని కేకలువేయుచు వారివెంట వెల్లిరి. 15 వ తేదీని చాలమంది శ్రీలు (కలంటిరులు) లాహోరులో వీధులవెంట తిరిగిరి.

మంగళగిరి

కలకత్తాలో సభాకాసనతిరస్కరణము

వలంటిరులను వీధులవెంట పంపుట మానవేసి సభలను చేయ ప్రారంభించిరి. 15 వ తేదీని రెండవోట్ల సభలను చేసిరి. 16 వ తేదీని 5 వోట్ల సభలు జరుగు నని ప్రకటించిరి. ప్రతి వోటును చాలమంది చేరిరి. కొంతమంది వలంటిరులు పునస్థ సిందిరి. ప్రతివోటికిని పోలీసువారు వెల్లి సభలను చెదరగొట్టిరి. 80 మందిని పట్టుకొనిరి. 15 వ తేదీని మిస్టాఫూరు చాకుసభలో పట్టుకొనిన 26 గురు వలంటిరులను 16 వ తేదీని కిదరపూరు శ్రోత్రజయిలుగో విచారణకు వెట్టిరి. వారిలో 500 గురిని వదలివేసి తక్కినవారికి చెరి యొకనెల విడితెను వేసిరి.

“ ఎవరికిని భయపడవలదు ”

లాలాలజపతిరాయి సందేశము

కలకత్తా కార్యదర్శి అసంతోషము కలకత్తా సందేశ మొసగుడని లాలాలజిని యొకరు ప్రార్థింపగా టిటుల పలికిరి: నన్ను నేను తప్ప వరియెవరను సంరక్షింపబాలరు. దేశమున దేశీయులే సంరక్షింపాలగుగాని అన్యలు సంరక్షింపబాలరు. మిత్రుడు గానిడు శత్రువు గానిడు. ఎవరికిని భయపడవలదు. ధన్యమును త్రికరణశుద్ధిగ పాటించుడు.

లజపతిరాయి.

(జూబయి కానికేర్)

బొంబాయి

పూనాలో ఆజ్ఞోల్లంఘనము

16 వ తేదీని మామూలుప్రకారము సగరమున 8 మంది సారాదుకాణములవద్ద బోధించిరి. 16 వ తేదీని 19 మందిని విచారణకు పంపిరి. అందరికిని జుర్మానా వేయబడెను. వారెవరును ఇయ్యలేదు. ఆస్తి వేలము వారెట్లు పంపబడెను. సగరపాలక సంఘ కార్యనిర్వాహకుడు హెచ్. వి. టిల్పాలు గారికి 35 రూపాయలు జుర్మానా వేసిరి. ఆతడు చెల్లింప లేదు. ఆజ్ఞోల్లంఘనము చేసిన వారి సంఖ్య 400 అయ్యిది

హుస్సేన పుష్ప

నాయనభవము.

మద్రాసునందు సుప్రసిద్ధమయిన హుస్సేన పుష్ప జరిగిన దనుట కేసరియగు లేదు. నిరూపణవాదుల ప్రతికూలు యువ రాజునకు సుప్రసిద్ధమగు హుస్సేన మొసంగుటయననీ శిక్షప్రయత్నముల సన్నిధి. హుస్సేన మొసంగుట అని ప్రకటన చేయుటకై ప్రాబంధ కనేకమందల రూపముల భిన్నపెట్టియున్నారని వీలయిన మార్గముల సన్నిధివలన బహిష్కారమును భంగపఱచి హుస్సేనమును విచ్చిన్నము గావించి యిచ్చింది. గృహధికారులములముగ సంక్షేపముగా బెదిరించిరి. అన్నియు నిష్ఫలముగా నయివచ్చి. వేయేల, యింతదనుక మద్రాసు ప్రభుత్వముల ప్రామాణ్యముకే గాక దాదాపు దక్షిణాంధ్రాప్రాంతములందు యువరాజులగు ప్రామాణ్యములను వారి నాయకులను సేవని నిజమగుచుండిన ప్రామాణ్యములను వారి బలము ప్రజలయందు దేమాత్రము లేదని శుక్రవారమునాటి హుస్సేనమును స్పష్టపరచినది. ఆసహాయవాదులకు సుప్రసిద్ధమగు జయము లిగినది నిరాకరణోద్యమ బలము, ఏతరుద్యమమునందు ప్రజలకుం గల యభిమానమును కీర్తును కనబరచి జైషివు (నాగయ్య) ఆంగ్లో మైదాన, మితవాదవర్గమువారిని సత్ప్రేరేపించి గావించినది. పట్టణమునందుంటున్న ఆంగ్లమున్నేయుల మాయమిడినది. గుజ్జులకు ఓకో కొన్ని మి:హా, కన:డవైనను క.బవలేదు ఓకోయంట్లన్నియు మాయమిడినవి. ఎగుమతులు, దిగుమతులు సుప్రసిద్ధముగ నాగిపోయినవి. కూరగాయల యంగడులన్నియు మాయమిడినవి. మూసమూసలునం దేవో కొన్ని యగడులులకప్పు మిగిలినవియు మాయమిడినవి ప్రాబంధ పడక యుగినది. హుస్సేన అనుకొనినంతకన్న నెక్కువగా జరిగినది.

ఈయభివృద్ధిజయము సురేసము గలిగించినను పట్టణమునందు దౌర్జన్యరాహిత్యతత్వమును గుర్తించుకొనినవారిలన నచ్చటచుట్ట గలిగిన యల్లరులు సాకేగాక యసహాయవాదుల కనేకులకు సంతాపమును గలిగించినది. సంస్థానమునకు విచార మెక్కుడుగనుండును. గురువారమునాడు కాంతిమేఖల గ్రామపర్యటనానంతరము చుట్టదిగము హుస్సేనమేఖలను గృహమునందే యుండవలయునని నిశ్చయించుకొని టిమి కాని హుస్సేనమేఖల గృహమునందును గొనుటకు ప్రాంతకాల మెనిమిదింటుల వేళకు బయల్దేరినాడను. పట్టణమునందు శిక్షానాథుని పడసి యుండినను, మతికిన్ని పీఠుల జూచినాడను. ఎల్లవేళల నినుక చల్లిన రాలనటుకంటి స్థలములు రానున్న నిర్జనప్రదేశములై నుండినవి. దురదృష్టవశమున కొండలు తన యంగడులవైనను గృహములయొద్దను యూనియనుజాను ండాంతు కట్టియుండిరి. జన సామాన్యమునందుండిన పసిబాలు రాజండాలు నామాలముగ డిడివైచి యిచ్చి యం దాహతి గావించునక కాంతిమేఖలైరి. రేవుస్థలమునందు యువరాజుగారికి స్వాగత మొసంగుటకు వేళి వచ్చుచుండినపుడు పిట్టిత్యాగరావు శెట్టిగారు, ఓ. కినికాచలం శెట్టిగారు, కందపామి శెట్టిగారు మున్నగు వార నేతలు ఒకదేలంకని యా కులపుముకలవలన దూషింపబడిరి. వారి మోటారుబండ్లను వేయబడినవి. కొందరివైరాగ్యవ్యవధిని, చెత్తను, పేదనుమిది వారివైబడవేసిరి. సామి, వెంకటాచల శెట్టిగారు, పల్లగుడు స్వామి శెట్టిగారును వారి యాగ్రహమునకు ప్రాముఖ్య గావించిచ్చిరి. ఆయల్లరిముక త్యాగరావు శెట్టిగారి గృహమునందు చాల అల్లరి జేసిడి. మోటుగోడులందు ఈచిల్లరడ నములన హుస్సేనమునుగలిగిన న్యూత విశేషముగ నుడి నది. పచ్చకుప్పకొకాలమునుకే పండుములు జనులవై తాళ్లనువైచే జనులు కొప్పాగ్రేసరులయి చాలచుట్టుకు కల్లుతులవైచును మజల కొల్లప్రయోగమును మొదలిడిరి. కళాకాల భవనమునకు ముందువైపున నుండిన విద్యుచ్ఛక్తి దీపములు భవనము గావించుట జరిగి. పెరుమాళ్ల శెట్టిగారిచే నిర్మింపబడినరవా తు భవనము గావించుట జరిగి. ఆదియప్పశాయక విధియందు భాగీ సాకాపిపాటను నడిపిబారున దు తగులబెట్టిరి. ఇటుకంటి సంతాపకరముల నన్యాయపుపనుల నేకములు గావించబడినవి. కాంతిమేఖలవలన కాంతిమేఖలన యల్లరిముకలవలన యువరాజుదర్శనాంతి గృహంతరములులను పోవుచుండిన వార నేకులు బాధింపబడిరి. ఇటుకంటి యింకను వెళ్లులంగులై, కాంతిమేఖల లనేకుల కక్షించినవలయు దేమాత్ర సంతియోక్తిగాడు. నేనును నాసోదరమేఖలను ప్రాంతకాలము ఎనిమిది మొదలు సాయంత్రము 2-30 ఘంటలకాలము అల్లరిగుంపుల మధ్యను రాళ్లవెట్టుల కొట్టినను మోటారుబండ్లకాకి డికాగును కాంతి వెలుగొట్టుటకై యత్నించిరి. ఒక్కచిన్న విషము

నిసందర్భమున చెప్పదలచినాడను. రాజా మంత్రప్రదభువంగ రావుగారి యల్లరుల నడ్డునొట్టి వేంకటాచలాయణగారు హుస్సేన భరించి యాంగ్లేయులను, భరించి యువరాజును చూచి వచ్చుచుండెను. అల్లరి గుంపు లాతనివై రాళ్లవర్ష మొదిలి డిరి. నేను వెంటనుండి యాతనినడ్డుతు పరుగిడి మోటారుబండ్లు నుండి క్రిందకుదిసి నడిపించుకొని వారిగృహము కు గొనిపోయి డిరి. అతనికంటికింద నొకరాయిచే గాయముతగిలిన దును నద్దానిని శుభ్రపఱచి మందువైచి సెలవుకొనివచ్చితిని. ఆసమయమున నాతడు ఆహా, నానాల్లరు నువ్వొకొకపోతికే, అని చింతిల్లెను. నేనీవిషయమును వేటావ్యాఖ్యానము ప్రాయస క్కరలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వములను దౌర్జన్యమున కత్తకే పీడితులయి యద్దానియందు సుప్రసిద్ధమగు ముందియున్నాడు. అంతయేలే త్యాగరావు శెట్టిగారునును కొంతయల్లరిముక వార బడి గృహమునందుండిన వస్తువులకు నష్టములిగించిరి. అప్పుడు త్యాగరావు శెట్టిగారు తొక్కడియందు భద్రముగ పగిలిన యా తొక్కడియందు యాచియందు నిర్మధింపబడెను. అప్పుడాడు నకు సహాయముగ ఆతనిన్నేహితులు కొందరు రివాల్యరు నువ యొగించిట గాని అందు గుండ్లు పేలలేదట. నిశ్చయముగ ప్రేరియండిన అల్లరి, మతి తయెకు వగానంబడిది. అప్పుడత మున అల్లరి యంట్టితో నాగిపోయెను. ఇంకను పట్టణమున. తటను ఇట్టిదౌర్జన్యమునకు ప్రజలు గడంగి. తేయి 7-10 గంటలకు భాగీసాకాపిపాట కొన్నింటినితగులబెట్టి దానిచుట్టును తిరుగుచు శేలేలగొట్టుచుండిరి. నేనును నామిత్రుడును అప్పటికిం జని. ప్రజలవైపు వెండిని చెప్పుచుంటిమి ఇంతలో కిపాయిలు, దండా యుధులవలయు యుండిన పంచములవోటికిచ్చి మావైపిడు గులవలె దుమికిరి. ఇంగుళేనియు కనికములేక యామాలము, సిపాయిలును ప్రలగొట్టుట కారంభించిరి మాకాంతిమేఖలకు ప్రభువుగ గాయము తగిలినది. నేను వైసడిదనని కేక వేసిన. దువ ఆసిపాయి యూరకుండెను. ఆసిపాయిలతాకిడికే ననే తులు ముటుగుకావలలలో బడి. ఆ నేకులకు దెబ్బలు తగిలినవి. ఇప్పటిదప్పు మి:లి:ఫలములందు సిపాయిలు, పోలీసువారును కాంతిమేఖలములవారై నుండిరి. ఎంతయు ప్రతంసాపాత్రము పూర్వపుద్వైవముల మనంబునందినకొని పంచము లించుకేనియు సంతయింపక ప్రజలను కొట్టిన వెంతయు రాక్షసశిక్షముగ నుండినది. వైసికులు వారికుపాతులతోడ కొట్టుటయు నట్లే యుండినది.

మద్రాసునందు ప్రజలు దౌర్జన్యరాహిత్యతత్వమును గ్రహింపక యల్లువేల మొక యల్లరిముకలవలె వర్తించినవిషయమెంతయు నాహుదయమును భేదించుచున్నది. మద్రాసునం దిట్టి వలహుస్సేనమునకై జరిగినప్రచారమునలన ప్రజలయందు నూతనోత్సాహము ప్రబలివచ్చెనని నిరాకరణోద్యమమున కత్యంత వసరంబగు దౌర్జన్యరాహిత్యతత్వము బాగుగ బోధపడిడికాదు అందులకు నిరాకరణవాదులే జవాబుదారులు కావలసియు న్నది. ప్రజలు అధికారమునందుండి యుండిన యాయక్రమ కార్యములకు మనమే నిందితులు. ఆయల్లరుల:వయయి తలచినవో హ్యగయము భేదించుచున్నది. త్వలో మద్రాసు నిరాకరణవాదులు ప్రజలయందీరత్వమును బోధించి, ఎంతటి రాక్షసుననున వశపరమకొనినగాని స్వరాజ్యమునకు మద్రాసు పట్టణము అర్హులకావలదని నమ్ముచున్నాడను. అట్లు ఆత్మనిగ్రహమును, ఆత్మసమర్పణమును ప్రజాసామాన్యమునందు కలిగింతలేకపోయితిమో మనము స్వరాజ్యమును కొనుట కర్హులము కాము నిరాకరణవాదులుగ నుండుటయు సిగ్గ.

గోనుగుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం.

పీటన.

గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలుతాలూకా కొత్తపల్లె గ్రామ కాపరస్తుడు పాతకమును అడిశేవయ్య వెల్లువజిల్లా కొత్తపల్లె తాలూకా పాతకముల కాపరస్తులు కొనసా కామిరెడ్డి గండ గండవర్షు చెంచయ్య పూండ్ల వెంచలగారు. మద్రాస్ చిన్న వాడు అను వాడవల్ల 7-12-1921 తేదిన మధ్యగారు 75-0-0 37-8-0, 37-8-0, 100-0-0 లు యీ ప్రకారం మొత్తములకు ప్రాంతికోట్లు వ్రాయించుకొని ఆ ప్రామి కినికోట్లు యిం దుకు ప్రాంసపరుచేయు వగయిర్కాకు మాకు-లేకుండునట్లు బాబులు వ్రాయించి యిచ్చియున్నాడు. ఆబాబులు ప్రామిరి నోట్లును గురించి వివాదములు యున్నవి. కనక ఆ ప్రామి కినికోట్లుగా రుదైవా ప్రాంసపరు చేసుకున్నయెడల చెల్లక నిన్నీ నష్టముకలుగునని తెలియ చేసుకుంటున్నాను.

కోననా రామిరెడ్డివారు
3883
ది 12-1-1922

మావలాల పుష్పము

మావలాలవాడి

15-వ తేదీరాత్రి 100 మంది మావలాల పుష్పపూడివైసి వాడిగలిపి కల్లికోట వై వాడులకు మధ్య 26-వ మైలకడ్డ తంతులను నడిపేసిరి. ముగ్గురుతియాలను ఒకచేరుమాను నడిపేసిరి. ఒక హోటెలును తగులబెట్టిరి పోలీసవారి యిండ్లకునష్టము కలుగ జేసిరి 16-వ తేదీని కల్లికోటకు వార్తవచ్చినది.

మల బారుసహాయనిధి.

జాంబాయిలో వాడియాధ్యక్షులవారు తిరిగి 2000 నిచ్చిరి. మొత్తము వీరిచ్చినది 10 వేలు. నేటు మకురాదాను వానంజీ భింజిగారును వారి సోదరుడును 2000 రూపాయల వెలగల వియ్యపుపిండిగాని గోడునుపిండిగాని యిచ్చెద మనిరి. జాంబాయివా రినిగి కిచ్చిన మొత్తము 1,18,500 14 వ తేదీ కనివారమునాడు జాంబాయినుండి కల్లికోటకు రి బెట్టులు పూర్గులును ఒక చిన్నబట్టలజేలును ఒక రోలు ఖద్దరుబట్టలును ఒక పాతబట్టల మూటయును పంపబడెను.

జాతివిభేదసంఘము:—జాతివిభేదములను బట్టి ఆదరణ చూపుటను గూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘము ఢిల్లీ నగరమున 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము విచారణ ప్రాంతభించెను. సామ్రాజ్యవాద సభ్యుడు జే. చాదరిగారు పాత్యు విచ్చిరి. పాత్యుకుని జ్యోతులు విచారించుటలో అన్యాయము నన్యాయభంగము జరుగుటండ క్రిమినలు నన్యాయశాస్త్రములం దెట్టి ఏర్పాటు చేసినను నేరముచేసిన పాత్యుకుని పాత్యు జ్యోతులరచే విచారణచేయవలె నను ఏర్పాటును తీసివేసినగాని భారతీయులకు సంత్కృతి కలుగదని చాదరిగారు నడిపిరి.

చెజవాడవార్తలు:—కాకినాడలో నూతనముగా సాపీ తంలైన శ్రీ కృష్ణవిలాస సభవారు 12 వ తేదీని మా పురమున శ్రీ సంగీతమోహినీ రుక్మాంగద వాటకమును ఆత్మ్యంతి వనో వారముగ ప్రదర్శించిరి. అందు మోహినీపాత్రను భరించిన యువకుడు తన పాత్రను ఆతి రమ్యముగ ప్రదర్శించినందులకు మా పురవాసులు రూ 50 విలువగలిగిన సువర్ణపతకమును, ఒకల మాన మొసంగిరి తెలుపుటకంతయు, సంతసించుచున్నాను. మా పురవాసు లనేకులు యానాటిరాత్రి నాటకము చూడ వీలులేమిని, చూచిన వారు మరల చూడ కుతూహలై యున్నందులకును మరియొకసారి ప్రదర్శింప పురవాసుల తరపున వైకళవాని వేడుచున్నాను—పురవాసి.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:— 11-1-22న తారీఖు బందరులో తిర్మానించబడిన ప్రకారము ఈనెల 23న తారీఖు పోర్టులో వధ్యాహ్నం 22గంటలకు జిల్లాసంఘ సాధారణసభ జరుపబడును గానలేమరుతప్పక విచ్చేయప్రార్థింతులంవిషయములు:— 1 పన్నులు ఆపుదల. 2. స్వరాజ్య నిధి నూలు. 3 ఇతరములు డు|| రాఘవచంద్రయ్య, భో|| పట్టాభిసీ తారాచయ్య కార్యదర్శులు.

నష్టపరిహారములు

ఈ క్రింది నియమములవై నష్టపరిహార వాయిదా స్వగధి నభివృద్ధి యొక్కకుకు సుప్రీము కాన్సిలువారంగీకరించిరి. (1) స్వగధి కాలమున జనవరి 18 వ తేదీ నుండి 10 దినములకు 8100000 మార్కుల నిమిషమందనలెను. 15దినములలో తాము నష్టపరిహారముల నిచ్చు ప్రజాశిక్షను కమిషనువారి కంపనలెను

నల్లవారిని తెల్లవారిని కన్నీరియాలో కార్మికులుగ నుపయోగింపరాదనియు అట్లుజేయుటకు గాను తెల్లకార్మికులు ఆస్తిలియా నందు నిశ్చయించిరి.

తెలుగుదేశ వాద్యమున లితి

కాస్త్రుసాహిత్యములను తెలుగున వివరించు మాసపత్రిక.

6 వ సంవత్సరంవలె అంశములు.

- 1. గౌరవన్యాయదర్శిము, శ్రీ. కొండ్రెడ్డి లక్ష్మణ రావుగారు ఎం. ఏ. 2. కళాదత్త వైశేషికదర్శిము, శ్రీ ప డిత వెంకటరమణాచార్యులు గారు. 3. వైమధ తత్వ జిజ్ఞాస 4. వ్యాకృతీప్రదీపము. 5. తెలుగుజాతీయదలి చందాలురు. 6. ప్రేమపరిణామము వ్యాసదర్శము శ్రీ శిక్కిరాజు ఉమాకాంత నివాసశిల్పిశిల్పి ౧౯౧ చందా ౫. 8-0-0

మేనేజరు, తెలుగుదేశ వాద్యమునమిలి
తిరువల్లి క్కే.టి, మదకాసు.

డక్కాలో విద్యార్థులకు వసతిసౌకర్యము చేస్తునది వారిను
 విద్య చేరు ఎ: డ్లీ గాయక్ విశ్వవిద్యాలయము చేస్తునది వారిను
 తీర్మానమును పూర్తిగా రుపపాదించిరి. ఢిల్లీలో విశ్వ
 విద్యాలయమును నెలకొల్పవలెనను నాలోచన
 చాలకాలమునుండి కలదు. ఇండియా
 ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యస్థానమగు ఢిల్లీనగరమునందు విశ్వవిద్యాల
 యమును నెలకొల్పుట యర్హత్యము. చట్టముయొక్క యు
 ద్దేశములు చట్టముందలి ప్రేలుమెంటులలో నరిగా వివరింపబడె
 ను. విశ్వవిద్యాలయవిచారణసంఘమువారు డక్కా కట్టి విశ్వ
 విద్యాలయమును నూచించినో అట్టిదానినే ఢిల్లీలోగూడ నెల
 కొల్పుట కు ద్వేషింపబడెను. ఢిల్లీయిండియా ప్ర
 భుత్వమునకు ప్రధాన స్థానము. అచట నిదివరకే మూడు సార్
 స్పతికళాశాల లున్నవి. అచట శ్రీలకు హార్డింజి ప్రభి
 కైద్యకళాశాల యున్నది. పంజాబు విశ్వ విద్యాలయమును
 సంస్కరింపబడుచో ఢిల్లీలోని కళాశాలలకు యిబ్బంది కలు
 గును. గత రెండు వత్సరములలోను అనేకసార్లు ఢిల్లీ విశ్వ
 విద్యాలయ విధానమును గూర్చి ఢిల్లీ కళాశాలలవారితో అలో
 చనలు జరిగెను. వివరముల నొక యుపసంఘమువారు అలో
 చించి కొన్ని విషయములందు లక్షి విశ్వవిద్యాలయ
 నిబంధనలను సరికొన్నిటిలో డక్కా విశ్వవిద్యాల
 య నిబంధనలను చేర్పబడెను. 1 పాపాలక సంఘసభ్యు
 లలో ఛాన్సలరువలన నియమింపబడిన సభ్యులసంఖ్య పట్టుపరీక్ష
 నిచ్చినవారితో నియోజింపబడిన సభ్యులసంఖ్యనుబట్టి తగ్గింప
 బడెను. 2 పాలకసంఘమువారి ప్రతినిధులుగ కార్యనిర్వాహక
 సంఘమునకు నియోజింపబడిన వారిలో కనీస మిద్దరైన పట్టు
 పరీక్ష నిచ్చినవారితో నియోజింపబడినసభ్యులుండవలెను. 3 ఆంగ్ల
 జేతమున ఎన్నికసంఘమున కేర్పాటు చేయబడలేదు 4. ప్రత్యేక
 సంఘ ప్రాతినిధ్యమునకు స్వల్పముగు నకాశ మీయబడెను. పరిమ
 త్సంఘమునందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున కవకాశ మీయ

విదేశ వార్తలు

ఐరిషు ప్రభుత్వము

దెయిలు ఈరాను సభ

జనవరి 10:— దెయిలు ఈరానువారు తిరిగి 14 వ తేదీన సమావేశమగుదురు. దెయిలు ఈరాను సభ 10వ తేదీ సమావేశమనందు గ్రీష్మగారు సంతి యొడంబడికను సరిగ నమలుల పట్టుటయే తమవిధానమని నుడివిరిసామాన్య యెన్ని కలు జరిగి తిరిగి పార్లమెంటు ఏర్పాటుగువరకు కాంతి రక్షణము గావించుట తమవిధియని వారు నడిపిరి. ముందు సమావేశము యొక్క వివిధ పార్లమెంటువారు సంగి యంగీకార తీర్మాన మును తమ సమ్మతి నీయవలెను.

గ్రీష్మగారు ఎన్నికలను గురించిన తీర్మానము నుపపాదించినపుడు డివెలరాగారును వారి పక్షమువారును సభనువదలి జరిగి. ఇందులకు సభవా రాజ్యవ్యవస్థ తుల్యైరి.

జనవరి 11:— గ్రీష్మగారు గత మే మాసమున యెన్ను కొనబడిన దక్షిణ ఐర్లండు పార్లమెంటును ఈ నెల 14-వ తేదీన సమావేశ పరచెదమని ప్రకటించిరి. డివెలరాగారును వారి పక్షము వారును ఈసమావేశమున పాల్గొనరు.

కార్మిక పక్షము

జనవరి 10:— ఐరిషు నూతన మంత్రిగర్లము ఏర్పాటు చేయుటనెంబడి నెల వర్లండు కార్మిక పక్షము రాజుబారులువారిని దర్శించి కార్మికులకు పని దొరకుటలేదనియు వారికవ్వముల తొలగింప వలెననియు విజ్ఞాపనమొనర్చిరి. తామిదినము జాతీ యోధ్యచుమువలన కాంతిరహింపి కవ్వముల ననుభవించు చుంటి మనియు నీక సహించి యుండవలమనియువారుదెలిపిరి. గ్రీష్మ గారు త్వరలోనేవారి కవ్వముల తొలగించివారి యభిప్రాయ తీడే ర్చెదమని నడిపిరి.

గ్రీష్మగారిస్థితి

దెయిలు ఈరానువారి ప్రస్తుతసమావేశమునందు ప్రస్తుత మంత్రిగర్లముయొక్కయు అభ్యర్థన యొక్కయు గాబోవు యెన్నికలవరకు వారికుండు సభికారములను స్థితిని వివరింప దల చిరి. గాని అట్లుయేలేకపోయెను. వీలెలరాగారినివరకు అభ్యర్థన దుగ నున్నపు డున్న యభికారములే గ్రీష్మగారిభ్యర్థనకు గూడ నుండవలెననియు నంతకన్న ఎక్కువ అభికారములు సామాన్య ఎన్నికలు జరుగువరకు వారికుండరాదనియే గ్రీష్మగారి కొప్పు కొనిరి. ఈ ప్రకటన గావించిన తరువాత డివెలరాగారు సంతృప్త లైరి.

సర్ జార్జి యింగరుగారు ఆంగ్ల ప్రజాసామాన్య ఎన్ని కలు ప్రస్తుతము జరుగరాదనియు, ప్రస్తుతమంత్రిగర్లము తమ వాగ్దానముల నెఱవేర్చ వలెననియు, ఎన్నికలను బలవంతముగా పెట్టినయెడల తాము కొయిలిమను పక్షమునుండి విడిదీసిపోయి ఇండిపెండెంటు లిబరలు పక్షముగ నుండుమనియు ప్రకటించిరి.

ఈ ప్రకటనను తీవ్రముగ ఖండించుచు లాయడు జార్జి తరపు ప్రతికయగు 'దెయిలీ కానికలు' యింగరుగారు లాయడు జార్జిగారి యెడల ద్రోహకరముగ ప్రవర్తించిరిని వ్రాయుచు న్నది.

డనే లేదు. డక్లాఫిల్డ్ విశ్వవిద్యాలయములకు గల భేద మిది స్థానికపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగా యితర సవరణలు చేయ బడిన. ప్రభుత్వము యిండియా ప్రభుత్వము. గవర్నరు జనరలు ఛాన్సలరు; ప్రభుత్వము ఛాన్సలరు, వైసు ఛాన్సలరులుచేయు పనులును విభజింపబడిన. ప్రస్తుతమున్న కళాశాలలకు కళా శాలలను పేరొందును. వుపాధ్యాయులు మున్నగు నుద్యోగులను నియమించుట కభికార ముండును. కళాశాలాపాధ్యాయులను విశ్వవిద్యాలయపాధ్యాయులుగా నంగీకరించుట విశ్వవిద్యాల య ము వా రే చే యు దు రు. సా ర స్వ త- రసాయ నాది కా శ్రు వైద్య - వా డి జ్య వి ద్యా పీఠ ములు ముండేర్పరపబడును. కట్టడములను కట్టించుటకు విశ్వ విద్యాలయమును సమగ్రమొనరించుటకు వలయు ధనమును సమ కూర్చుట కాలక్రమమున జరుగవలెను. ప్రస్తుతమున్న కళాశాలల తోనే ఆకట్టడములలో నేపనిప్రారంభింపబడును. క్రమముగ నభి వృద్ధిచేయబడును. ఇప్పుడు కళాశాలలపని కెట్టిఅటంకమును కలు గదు. అని సార్వభౌమ గారు నడిపిరి. ఒక్కగంట మాత్రమే సభ జరిగినది. 12 గంటలకు సభ చాలింపబడినది. 17 వ తేదీన వరకు 11 గంటలకు సభ జరుగును.

కేన్యూనమావేశము

ఆంగ్ల పరాను ఒడంబడిక

బ్రియండుగారి రాజీనామా

జనవరి 12:— పరానుప్రధానామాత్యుడగు బ్రియండు గారు తరువదలి రాజీనామా నిచ్చిరి.

లాయడు జార్జి

జనవరి 11:— జర్మనులు ఆకారణముగ పరానువారిపై దండెత్తినప్పటికైన యెడల బ్రిటిషువారు పరానువారికి సైనిక సహాయమొనర్చవలెననియు అందులకుగానొక ఆంగ్ల పరానుఒడంబడిక గావించు కొనవలెననియు లాయడుజార్జిగారు నూచించిరి. ఇట్టి ఒడంబడికకు ప్రేక్షకులనువారేగాక అధినివేశ లవారుగూడ వామోదించెదరని వారు నుడిపిరి. నా కానిర్వాణమున ఈ ఇరుదేశ ములవారికిని పోటీ రాకుండ నుండుటకుగానిరుదేశములకు గలిపి యొక నా కాసంఘ ముండవలె నను నియమముకూడ వారు గావలె నని కొనుచుండిరి. ఈ ఇరుదేశములమైత్రి యొడంబడిక విరోధా రాష్ట్రము లన్నియును గావించుకొనబోవు మహాసంధికి ప్రాథ మికముగ నుండవలెనని లాయడు జార్జిగారి యాశయము. ఈ ఒడంబడిక పది వత్సరములవరకు మాత్రమే వర్తింతును. అప్పుడన మైత్రయెడల నోటిసుతేకయే దీని కాలశరమితి నభివృద్ధి గావించ వచ్చును. జర్మనీవందయాత్ర సం భ వించు పక్షమున పనిపూర్వ సైనిక మైత్రి కీయరుదేశములవారును సమ్మతించిరిగాన లైను ప్రాంతప్రదేశములనుండి సైనికుల తొలగింపవచ్చునని నూచింపబడినది.

పరాను ప్రధానామాత్యుడు

జనవరి 11:— సప్తపరిపరముల విషయమున బ్రియండు గారు జర్మనులకు కొన్ని సమపాదము లేర్పిరుపవలె నను నూచ నలకు సమ్మతి జూపెద గను విషయము పరానుప్రతికల కాగ నాము గల్గించెను. బ్రియండుగారు పరాను పార్లమెంటుతో సంభాషించుటకుగాను పారిసునకు జరిగి.

బ్రియండు గారు ఒడంబడిక

జనవరి 11:— ఈ దినుసున చాలమంది పరానుప్రతికా విలేఖరులు ఆంగ్ల పరాను ఒడంబడిక విషయమున బ్రియండు గారి ని దర్శించ గా వారిట్లు నుడిపిరి: జర్మనులు దాడివెడలు పక్షమున బ్రిటి షు వారు సహాయముజేయుటకును, వారి మైత్రి నిచ్చుటకును ప్రతిఫలముగా పరానువారు లైను ప్రాంత ముల నుండి సైన్యముల తొలగింప వలెనని బ్రిటిషువారు కోరి రనుట యసంభ్యము. ఈ ఒడంబడిక కుడినతరువాత నిరుదేశముల నాకా కాఖలును సమావేశమై విషయముల పరిష్కరించుకొన వచ్చును. పరానువారు 1922 సం॥ న తమకు కావలసిన వాయిదా మొత్తమున కొక డబ్బుడిమైనను తగ్గింపజాలరని బ్రియండు గారు నుడిపిరి.

పరాను కాసనసభ

బ్రియండుగారు ఒనర్పబోవు ఆంగ్ల పరాను ఒడంబడికకు తాము సమ్మతించజాలమని పరానుకాసనసభయందు 240 సభ్యు లు తీర్మానించిరి.

జనవరి 12:— జర్మనుప్రతినిధు లీదినమున నుక్రేముకొన్నిలునందు హాజరైరి. వాయిదా వ్యవధి నెక్కుడు జేయ గోరుటకు గల కారణములను రెధెనోగారు సప్తపరిపరసంఘము వారి యెదుట వివరించిరి. కమిషనరుగారి ప్రశ్నలను తప్పించి తన వాదనను బలపరుచు కొనుటయందు రెధెనోగారు సంప్రద నీయ కాశల్యమును గవ్వరచిరి. వస్తుగూపమున 720 మిలియనుల మార్కు నాణెములుగాక 404 మిలియనుల నిచ్చెదమని వీరనిరి. జర్మనీనర్తకమునందు 15000 లక్షల మార్కుల వ్యాపారము తగ్గ నని వారు దెలిపిరి. ఇందులకు నిదర్శన పత్రములను 10 ట్రంకు పెట్టెలనిండ దెచ్చిరి.

యుక్రేయిను సంద్ధి.

జనవరి 11:— యుక్రేయిను కెమలిష్టుల సంద్ధిప్రత్యము ఆంగ్లోరాషట్రత్వ సభయందు ఈ నెల 5-వ తేదీన చదువబడినది. తురుష్కునుల్తాను హక్కులకును కాన్స్టాంటినోపిలునకును ఇచ్చుడి గలుగకుండ జలసంఘటనమవ్వ పరిష్కారము గావించుటకు అంతర్జాతీయ సభవారికి నదలివేయుట కిరుపక్షముల వారును సమ్మతించిరి. అనటోలియా త్రేసులపై బలవంతముగ దొప్పింప బడిన ఇతర యెడంబడికల నంగీకరింపకుండుటకు యుక్రేయిను లొప్పుకొనిరి. ఇరుపక్షముల వారును పరస్పర స్వాతంత్ర్యముల నంగీకరించిరి.

ఆర్థిక సమావేశము

యూరపు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణమును గూర్చి విచారించు టకుగాను ఒక సంఘ మేర్పాటుపబడినది. అందు ఇద్దరు ఆంగ్ల దేశము నుండియు, ఇద్దరు పరానుదేశము నుండియు, ఒకరు ఇటలీనుం డియు, ఒకరు బెల్జియము నుండియు, ఒకరు జపాను నుండియు సభ్యులందురు.

జెనీవాసభ.

జెనీవాసభకు జపానువారును బ్రిటిషు అధినివేశముల వారుగూడ వాహ్యునింపబడిరి.

క్రొత్త అపాయము.

ఇటీవల మిత్రమండలివారు టేంజియరు ఆశుప్రవేశమును గురించి పరిష్కారము గావించిరి. ఈ విషయమై "టెమ్స్" అను పరాను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ విషయమై బ్రిటి షువారు స్పెయినువారి పక్షుచువలించి పరానువారిని గూడ తనుభావములకు సమ్మతిపజేయ నెత్తించుచున్నారు. ఈ విష యమునకును ఒడంబడికకును సంబంధము గలుగనెంచుచున్నారు. టేంజియరును స్పెయినువారు తమ మొరారోయందు గలుపు కొన నెంచుచున్నారు. టేంజియరు స్పెయిను ప్రభుత్వమువారి నుండి తొలగింపబడి స్వతంత్ర పరిపాలనయందుంచబడినది పరా నువారు వాదించుచున్నారు.

సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్య

సమీప ప్రాచ్యదేశసమావేశమునందగ్గమున తగుసలహాలను గొనుటకుగాను కాన్స్టాంటి నోపిలునందలి పరాను మోకమిష నరు అగు జెనరలు పెల్లెగారిని బ్రియండుగారు పారిసునకు పిలి పించిరి. అంగ్లోరా ప్రభుత్వమువారు తమ వరకులందు కొంత మితమును గవ్వరచునట్లు ప్రోత్సహింపవలెనని వీరు తురుష్కు గ్రాండు వడీరుగారిని కోరిరి.

నానారాష్ట్ర సమితి

జనవరి 11:— నానారాష్ట్రసమితి జెనీవాకుం వీదిన మున సమావేశమాయెను. హితున్నగు రధ్యక్షుత నహించిరి. అంతర్జాతీయ న్యాయస్థాన మేగ్వరుపనలెనను నూచనపై ద్రవం డుగాని నివేదికను సభవా రామోదించిరి. ఈ న్యాయస్థానము హేగునందు జనవరి 30 తేదీన సమావేశమగును.

ఈజిప్టు సిల్లి

ఇంతవరకు కెయిరోయందు 27 మంది వౌర్యకా రులు 6 మొనలు 9 నెలలవరకు శిక్ష విధింపబడిరి.

ప్రత్తిపంట

జనవరి 11:— నిర్ణయింపబడిన పరిమితకంటె ఎక్కువ ప్రదేశమునందు ప్రత్తిపంట వేయుటకు వ్యవసాయదారులు దర ఖాస్తులు జేయుచున్నారు. బ్రిటిషువారి విధానమున కసమ్మ తిని జూపుటకుగాను ప్రత్తిపంట వేయరాదని గావించబడిన నూచనయెడల ఈజిప్టు వ్యవసాయదారు అయిప్టు మిందువలన వ్యక్తము గాగలదు.

జపాను రాజకుమారుడగు ఒకుమాగారు మరణించిరి.

లిట్టును ప్రభువు భారతదేశమునకు మార్చి 10 వ తేదీన ప్రయాణ మగుదురు.

కెన్యానుండి క్షేపిణ బ్రిటిషు రాయబారులు ఈ నెల 11 వ తేదీన చచ్చులుగారిని దర్శించిరి.

హాజి అమినెల్ హుస్సేను ధ్రీగారు పాల్గొనువకు రై తెల్ యులేమాగా నెన్నుకొనబడిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల ఈశాన్య ప్రాంతముననున్న పెద్ద నరస్సులను కాలువచే కలుపవలెననియు నందుకగు వ్యయము సుయుక్త రాష్ట్రముల వారును కెనడావారును భరింపవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

జర్మను కియావోనుండియు సాంటాంగు రైల్వేనుండియు తమ సైన్యముల తొలగించుటకు జపానువారు సమ్మతించిరి. చై నావారా ప్రవేశములలో జపానువారికి తగురక్షణ ప్తవలె నని జపానువారు కోరిరి. రైల్వే సైన్యముల తొలగించుటయు, రైల్వే గార్డులను తొలగించుటయు వేరువేరు పరిగణింప వలె నని జపానువారు దెలిపిరి.

దేశబంధు దాసు అధ్యక్షకోవన్యాసము

స్వాతంత్ర్యము జన్మ స్వత్వము

సంస్కరణముల నిష్ప్రయోజకత్వము

అత్తగౌరవమున కడ్డవడము విధానము తగదు

(నిన్నటి తరువాయి)

తరువాత మనమందిరికొకట మనకార్యముల విమర్శించు వారుందురు. మనచేత నయినంతవరకు వారి సంకేపముల నిష్ప్రయోజకత్వమును, అసహాయము నాస్తికమాత్ర మనియు నిరాశలన జూపించిన దనియు వారందురు. ఈ మాత్రముకలన మన మితరుల నుండి మనచేయబడు విధము జూచి వారు నిర్ధాంతపోవుచు వారు మనకు ప్రపంచములో జరుగుచున్న గృతంతముల జూపి ఇట్లు పేరుచేయు మాత్ర మవలంబించు జాతివారికి ముక్తి యందువా యని వారు ప్రశ్నింతురు.

ఈ ప్రశ్నకు తర మిచ్చుట వానిధియని నాకు తోచుచున్నది. అసహాయ మన సేమి యను ప్రశ్న నాగో నేను పేసి తోనుచున్నాను. అసహాయము కాని దేదో కనుగొనుటవలన ఈ ప్రశ్నకు తర మిచ్చుట తేలికగాగలదు. అసహాయ మనగా నాంగ్లేయు లాంగ్లేయు లయినంతమాత్రమున వారికి సహాయము చేయ నిరాకరించుట కాదు. అసహాయోద్యమముగో మనలను వేరుచేయుటవలన ఏకాంతము చేయుటవలన ప్రోత్సహము లేదు. అన్యాయము, అభివృద్ధి అను శక్తులతోడి పోరాటము లో మనము, జాతి వర్ణభేదముల గమనింపక యెల్లదల తనక క్రింది ప్రదర్శించు పరమాత్ముని మరచుట లేదు. మనవ జాతి నభివృద్ధి చేయు కార్యమును ప్రపంచశక్తులను లీనముచేయుటకు పూర్వము మన యాత్మజ్ఞానము కలిగి స్వాభివృద్ధిహస్తము గ్రహింపవలెను. పీలనన ఆత్మజ్ఞానము గల జాతియైన గాని మానవజాతినే కనర్పల మగుచున్నాము మన సేదాంతమునందు భిన్నములగు గానించు వానియం దైకత్వమున్న దనియు, ఈ వైచిత్ర్యమే భగవానుని లీల యనియు చెప్పుచు యున్నది. ఈ భిన్న భిన్నముల నన్నిటి నైక్యముచేసి, యందు పురుషాత్మముని గమనించుటయే మానవకార్యముల యుద్దేశము. భగవానుని లీలయందలి ప్రదర్శనము లన్నియు నాటకములేక యభివృద్ధి నందకలేక. ప్రపంచము లోని జాతులన్నియు తోటలోని వివిధ జాతుల పూవుల వంటివి. ఈ జాతులన్నియు తమ తమ సాంప్రదాయముల ప్రకారము కార్యసాధనము చేసి మానవసాగరికములో తమ తమ భాగములను నెరవేర్చునెను. మానవసేవ జేసి పరమాత్ముని గ్రహింపవలెనని వివిధజాతుల వ్యక్తిత్వమున కాటంకము లేక యభివృద్ధి నొందవలెను. జాతీయతయొక్క రహస్య మిది. ఈ రహస్యము తొలకకనేక ప్రజలు ప్రాణము లర్పించుటకు సంసిద్ధులయినారు. జాతీయత యనగా యితరజాతులనుండి వేరయి ఏకాంతమగుటకు చేయు ప్రయత్నము కాదు. తన యాత్మ నిశ్చయమును, ఆత్మ సాఫల్యము నంది తనమృత్యుమున మానవ జన్మసాఫల్యము నందుటకు తొలిక మాత్రమే, కావున అసహాయమున నాంగ్లేయు లాంగ్లేయు లయినంత మాత్రము వారికి సహాయము నిరాకరించుట కాదు గాని భారతజాతీయాభివృద్ధి కాటంకము గలుగజేయు శక్తు లన్నిటికి సహాయమునిరాకరించుట యగును పాశ్చాత్యసాగరికము పాశ్చాత్యసాగరికమై సంతృప్తియైన దానిని త్రోసివేయును. కాని మనస్సుగ్రిక సంగీకరింపవలెనని ముందు నిరాకరింపవలెనని యా యుద్యమాభిప్రాయము. జాతీయవిద్యతోట పోరాడుట యనగా పరదేశ విద్యను నిరసించుట కాదు. పరదేశ సాగరికమును దేశమున నాట నీయకుండుటయే. పోలాండు, బ్లండులలో గూడ నిట్లే జరిగెను. నాగరిక దాస్యవయనను రాజకీయదాస్య మయినను భరించుట కష్టము. నాగరికదాస్యము వెంటి రాజకీయ దాస్యముగూడ వచ్చునని చరిత్రము పరికించిన కానగును. మనయొక్క గతచరిత్రముతో ప్రస్తుతచరిత్రము నేకీభవింపజేయగోరుటయే జాతీయవిద్యావిధానము. మనప్రగ్వాసాగరికమును మృదయములందు పాటుటయే దీనియుద్దేశము. మనవిధానములో బయటనుండి వచ్చుతేజమును నిరాకరింపమని లేదు గాని మనమాట వినువారి కిట్లు చెప్పుము: “నీవుచూచుచున్న జంపబడియున్న దీపమును ముందు వెలిగింపుము. గతచరిత్రమును

పరికించి దానితో పోల్చుచుచి ప్రస్తుతస్థితి చూచుకొనుము. తరువాత దైవముగ ప్రపంచములోనికవచ్చి బయటనుండి యేదయిన తేజము వచ్చుపక్షమున స్వీకరింపుము.” అయితే యావాదమే నాస్తికవాద మనియు, నిరాశ వలన జనించిన దనియు చెప్పుచున్నారు. మన యుద్యమము ఆకారణమున నాస్తికముగ యున్నదని నేనొప్పుకొందును గాని యంతరంగమున చూచినయెడల నాస్తికముగాక నిర్మాణశక్తి గలదని నేను గూఢిక చెప్పుగలను. నిర్మించుటకే నిర్మాతలించుచున్నాము. స్వీకరించుటకే నిరాకరించుచున్నాము. ఇదియే మానవప్రయత్న చరిత్రము. దాస్య మన్యాయ మగుపక్షమున మనలను దాసులుగ జేయు ప్రతి విషయమునకు ను సహాయము నిరాకరింపవలెను. ఇది వాదముయొక్క నాస్తిక భాగము గాని యా ప్రక్క నె స్వతంత్రము బడయు నుద్దేశము గూడ నున్నది. ఈ యుద్యమము నిరాశవలన జనించినదని యొప్పుకొనబాలము. ఇది ఆత, మనక క్రిందని సమ్యక్ముండు చూపులతో గూడియున్న యుద్యమము. జైశ్రమ వెల్లువారి ముఖవర్చస్సు చూచిన తెలియగలదు. వారి మందహాసముచూచిన స్వాతంత్ర్యము సంపాదించినట్లే తోచును. మహమ్మదాల్లీ, షేక తాలీ గార్హురక బాధపడుచుండలేదు. ప్రపంచములోనిసాహసులలో నొకడైన లజపతిరాయి ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞను వారి ముఖమున పోవైచి జైలుకూరకపోలేదు. రాజువంటి మోతీ లాలునెహ్రూ ధనమును త్యజించి బానిసగజేయు నాజ్ఞల నూరక యెల్లంఘింపలేదు. బాధకంఠువారి పేర్లన్నియు పేర్కొనుట కిది యదమ కాదుగాని నిద్రాస్థుల విషయము మరుగునూడదు. దేశమాతయొక్క యాశలన్నియు వారియందు యున్నవి. రాజకీయోద్యోగముయొక్క మధ్యభాగమునుండి నేను చూచినవాడను గనుక పీఠిధయ్యమునుగూర్చి నే పొగడగలను. మనయుద్యమము నకు జలము వారే. ఆతలు వారియందే యున్నవి. త్యాగము వారిదే, విజయము వారిదే. వారే మార్గదర్శకులు. బాధపడుట వారికి సంపాద్యమయినయెడల విజయము వారికింకను రావలసి యున్నది.

అసహాయోద్యమవేదాంత మిది. మనయభివృద్ధి కాటంకము గలుగజేయు వాని యన్నిటితోడను విసుగు విరాములైక పోరాడుదుము. వాని దుష్టత్వమును జ్ఞాపక ముంచుకొందుము. ద్వేషింపముగాని దుష్టత్వమును గమనించి సహాయమును నిరాకరింతుము. ఎంతబాధలు కలిగిన దియే నిశ్చయము. ఈయోశయ మత్తున్నత మయినది. కాని స్వతంత్ర స్వాభివృద్ధికి కింకా మార్గము లేదు. మన యభివృద్ధికి దయాదాక్షిణ్యములు లేక యాటంకము కలిగించుచున్నంతవరకు మనము సహాయము నిరాకరించు పక్షమున నది వానియందే ఆగిపోగలదని ఎల్లవరులెలి నును. అయితే ప్రభుత్వకార్య మానిపోగనె యరాజకమున మనము కొట్టుకుపోదు నని చెప్పుదురు. దీనికి సులభమయిన యుత్తము కలదు. మనశిక్తు లన్నియు సరిగ నేర్పాటు జరిగి యుద్యమతత్వ మెల్లరు గ్రహించినగాని దీనికి విజయము చేకూ రదు. గ్రహింపనిపక్షమున విషయము కాదుగాన ప్రశ్న యేలేదు. గ్రహించినయెడల యుద్యమలోనున్న సద్భావమువలన రక్త ప్రవాహము లేకుండ గతీజకలుగగలదు. బొంబాయి యల్లదలు మరువబాలను. ఆక్రడ యంతరర కల్లదలు దౌర్జన్యము జరిగినో అంతవరకు మనము పరాజయ మందితిమి. మనబాధ్యత గ్రహింపక తప్పదు. దీని కొవ ధమే మిగి ఉద్యమ మును విడ నాడుట కాదు. ఉద్యమమును కొన సాగించి ప్రజలు తత్వమును గ్రహించు నట్లు చేయవలెను. ప్రతీయుద్యమములోను రక్తప్రవాహములు మామూలుగ నుండెడివి. క్రైస్తవులభివృద్ధియందుగూడ నట్లు జరిగెను. అందువలన ఈ వ్యాపనోద్యమము మానవలెనని వాదించవచ్చునా? ఇట్టి వాదమువలననక్కరలేదు. మన యుద్యమమందనికి సర్వము కాలేదని వాదించవచ్చును. బొంబాయిలో జరిగిన యల్లదల గ్రహించి మన కార్యకమము మార్చునలెనని వాదించవచ్చును. అంతేగాని అల్లదలు జరిగినందున యుద్యమము వీడవలెను వా

దమేకాదు. పరిస్థితుల నెదుర్కొని అల్లదల లిక జరుగుతుండ జాగ్రత్త చేయవలెను గాని యుద్యమ ము వీడరాదు. జరుగుచున్న నిష్పంధముల చూచి యునిశ్చలు యెందులుజూడ ప్రజలకు బొంబాయియల్లదల సాధము తెలిపినచ్చిందని యగ్రహణము. ఈదౌర్జన్య రహిత ప్రదర్శనము వలన నసహాయోద్యమ మవసరము స్పష్టమయినది. ఇదేరీతిగ ముందుకు నడచితిమిని విజయము ముగిసెను.

అధికారుల నిష్పంధవిధానము చూచినయెడల మన యుద్యమవిజయము వారికి గోచరించినదని తేలగలదు. రాజప్రతినిధి గారు తనవిధానమును నిష్పంధమని పిలువగూడదనుచున్నారా? రాజగోహసభాకాసనము, క్రిమినల్ కాసనములపట్టుమామూలు క్రిమినల్ కాసనము లేమో కాకింకను తెలియకున్నది. నిష్పంధ కాసనముల తొలగించుట కేర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారిరెండుకాసనములను విచారించినని నాకు జ్ఞాపకము. సభాధ్యక్షుండు భారతీయుడయ్యి, రి సభ్యులలో 6 భారతీయులయ్యును కమిటీవారిరెండుకాసనముల తొలగింప నెంచలేదనుట నిజమే. ఈకార్యముకలన నాసభ్యులబాధ్యత యగ్రము కాగలదు. ఏదియెట్లున్నను నాకు విచారించిన సంకేతమువలన నీ కాసనములు నిష్పంధకాసనము లని తేలుచున్నా. ప్రస్తుతము కలకత్తాలోను యితరప్రాంతములందును జరుగుచున్న నిష్పంధములన్నియు మామూలు క్రిమినల్ కా క్రిం నేనని యభిప్రాయ పడుటలో రీడింగు ప్రభువు పోరనాటుకడెను. కాసనవిద్యము గనడచుటకు ప్రజలేర్పాటు చేసేకొని నడచుచున్నారని ఆయన చెప్పుచున్నాడు. కాని యట్లుచేసి నిష్పంధింపబడుటవలన వారికి కలుగులాభ మేమో చూచుచుంటేదు. జపానువారు తమవతాకమును ఆస్ట్రేలియానెత్తి,చూచు బ్రిటిషురాజ్యములో నమగధించుచున్నంత స్వాతంత్ర్యము మాత్రము ఆస్ట్రేలియనులకిచ్చుటకు వారు సమ్మతించునపుడు వారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము బడయ సమకట్టినయెడల రీడింగు ప్రభువు వారి కేసలహాయచ్చున? జపానీయులు ఆస్ట్రేలియనుల సమ్యక్తతక కాసములుచేసి సభలు రాజద్రోహ కరములని ప్రకటించి నయడల, ఆ నేలియనులు తమ జాతీయత వీనిమూలమునమాత్రమే నిలువజెట్టుకొనగల్గుదుమని యెంచి యాకాసనములను ధిక్కరించ సమకట్టినయెడల రీడింగుప్రభు నేసలహా నిచ్చును? భారతదేశమున పుట్టిన సమస్య రీడింగుప్రభువు కళ్ళము కాలేదేమో నని తోచుచున్నది. అందువలననే ఆయన గౌరవగోళములో నున్నాడు. తప్పుగాని యొప్పుగాని కాంక్షనువారు సహాయ నిరాకరణ మవలంబించుటవలన, విదేశీకర్త జహిస్కారమును, యునరాజబహిష్కారమును, అవలంబించినారు. వీనిలో దేని యందను కాసనోల్లంఘనము లేదు వీ రిప్పుడక్రమములని ప్రకటించిన కలంటీరు సంఘములలేమన్న కాంక్షనుకార్యక్రమము జరుగుజెట్టు? కాంక్షను కాసనవిద్యవలన చెప్పబాలరు. కాని వలంటీరు లక్రమముని ప్రకటించుటతో కాంక్షను కార్యమును శ్రుంచివేయ నెంచినారు. మీకున్నంత దేశభక్తి మాకుగూడ నుండునని మీరొప్పుకొనుపక్షమునకాసనధిక్కారము చేసి జయలుకు పోవుటకు మేముసమకట్టినయెడల మీకింత గాభరాయెందుకు? కాసనముల నల్లంఘించిది మీరేగాని నేను గాదు. వా క్షాంతింత్రిము క్రియా స్వాతంత్ర్యము మామూలు కాసనములను విరుద్ధముగ లేనతవరకు ఇచ్చియండువలసినది. ఆస్వాతంత్ర్యమును తీసివేసి మీరే కాసనముల నల్లంఘించినారు. అక్రమసంఘములుగ మానంతవరకు గథలు చేసికొను మాక్కు ప్రతివారికిని ఉండును. అమాక్కు తొలగించి మీరే కాసనముల నల్లంఘించినారు. ఈసాధారణ మాక్కులను తాము తొలగించినారు. రాజభక్తి ఈసాధారణ మాక్కులపై సాధారణపడియుండునని ఘంటాపథముగ చెప్పుచున్నాను.

ఈసంఘములు వ్యాయక్రమముల కాటంకములు కలుగజేయుచున్నవి చెప్పుచున్నారు. అట్లు జరుగుపక్షమున మామూలు కాసనములున్నవి చాలును. కలకత్తాలో దౌర్జన్య మెచుటకు జరుగలేదు. పోలీసుల కట్టి యభియోగ మేదియు రాలేదు. దౌర్జన్యపు అభియోగములు విచారింపవచ్చును. కావుననే, అట్టి యభియోగములు రాలేదు. భయనెట్లుట, దెగించుట, అనుభవి విచారించుట కష్టముగాన నా యభియోగములు చెప్పుట తేలిక. ఇట్టి భయనెట్లుట, దెగించుట యను యభియోగములయిన పోలీసువారి కద్దకు వచ్చెనా యని ప్రశ్నించుచున్నాను. గాభిలిన యభియోగములు గాక ప్రత్యేకము నేవీమహమున విచారించిన నెనుక నిట్టి భయ నెట్లుట కలకత్తాలో జరిగెనని

ప్రభుత్వమువారు రుజువు చేయగలగా? అంగ్లేయ ప్రతినిధులతో యొక దొక కలకత్తా పత్రికలో నాకాశరామన్న గారు తరము (వాయుమ హర్షాశ్రమునకు ప్రజలు సమ్మతితో సంగీకరించిన యట్టి పాదపదము. కాపిటల్ పత్రికలో డివర్సు డయర్ యను శీర్షిక క్రింద వాయుమ 24 వ తేదీన ప్రజలు జ్ఞానముతో నొప్పు కొనిన యొక సర్కారున కవజయము కలిగించుటకు ప్రజ లేక గ్రీవమనస్కులయై క్రొత్త యావేశముగా నిష్ఠముతో ప్రవేశించిన యొక వాయుమ పదము. సంగతి యిట్లుండగా క్రిమి: బులానవ రణ చట్టము 16 వ సెక్షన్ క్రింద ప్రకటనకు తావెంట నున్నది? కలకత్తాలో నవంబరు 17 వ తేదీన కలిగిన స్థితి యంగ్లాండులో గొప్ప సమ్మెల జరిగినప్పటికంటె వివమించినవా! సమ్మెలను కాపలావేయుటకు ఆఫ్రికా కాలనీయలకుల కేవల యధికారమున్నదని యెవరైన ననగలరా? క్రిమి: లోలా సవరణ చట్టము ప్రయోగించుటయొక్క యుద్దేశ మసహాయవాదు లితరులకు భీతిపూరితమంద జేయుట కారు. కాంగ్రెసును, అసహాయాద్య మమును చంపివేయుటయే. ఈ దెదరింపుకు మును జవాబు చెప్పవలసి యున్నాము.

ప్రభుత్వమువారి కిం కొక యుద్దేశ మున్నది. భయపెట్టి గాని, దెదరించి గాని, నిబ్బందించి గాని, కలకత్తాలో యువరాజాగమనము జయోదముగ చేయ జూచుచున్నారు. మనకు యువరాజాగారియెడల సద్భావ మున్న దని యువరాజా గారితో మీ తల్లి పున నేను చెప్పుచున్నాను. ఇంగ్లాండు రాజ కుటుంబమునకు మనకును పోరాట మేమియులేదు గాని మన మసహాయము పూనదలచిన యధికారముయొక్క గాయబారిగ నాయన యిటుకు వచ్చుచున్నాడు. కాన నాయనను మనము సత్కరింపజాలము. ఇదియను గాక మన మేయొక్కనములను జేయు స్థితిలో లేము. మన బ్రదుకుకొకటి పోరాటము సలుపుచున్నాము. మన ప్రాథమిక స్వత్యముల కాపాడి మన జాతీయత వృద్ధిపొంద జేయుటకు పోరాడుచున్నాము. మన ప్రాథమిక స్వత్యముల నీయ నిరాకరించు నధికార ల రా య బారిగ వచ్చు వారిని సత్కరింప బూనుట లేక యాదరణగా చూపుట కపటనాటక మాడుట. యువరాజును సత్కరింప నిరాకరించుటలో నాయనకుగాని ఇంగ్లాండు రాజ కుటుంబమునకు గాని యవమర్యాద చూపుటలేదు. నిరంకుశాధికారాలకు సహాయము నిరాకరించు నిత్యయుము మాత్రమున్నది.

విశాఖపట్నం జిల్లా గ్రామోద్యోగుల ద్వితీయసహ సభ:—విశాఖపట్నం జిల్లా విశాఖపట్నములో విక్టోరియా డే నంద జూబిలీ టవును హాలునందు 1922 సం॥ జనవరి 21 వ తేదీ కనివారం 22 తేదీ ఆదివారములందు సహవేళము కాబ డును. హెడ్ కరణం, అసిస్టెంటు కరణం, మున్సిలు, మనే గారు, ట్రయజన్ ఆఫీసరు, తలయారిలు, గవర్న మెంటు జమీన్ గ్రామములు అనుభేదములకు పాటింపక మొత్తముగ గ్రామో ద్యోగుల హక్కు వేతన గౌరవాభివృద్ధి సంఘాభివృద్ధి మున్నగు అనేకవిషయములు చర్చింపబడును గావున మండలముం దుండు అన్ని తాలూకాల గ్రామోద్యోగులను అభిమానులను తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపువారు ప్రధానకార్యదర్శి మంత్రి నారాయణరావు, కరణం, నడుపుర, కణితిపోట్ల, వాల్తేరు సబ్ డివిజన్ అసిస్టెంట్ సూపర్ డెంటు.

కార్పొరేషను మాడల్ యెలిమెంటరీ పాఠశాల:—వద్రాసుకార్పొరేషను 34 వ మాడలు యెలిమెంటరీ పాఠశాల యొకటి 12 తేదీ ఉదయము 10-30 గంటలకు తేనాంపేటవద్ద నున్న ఆశ్వరూపేటలో ఆడివిజను కార్పొరేషను గావునాపేబు జి. వెంకటపతి నాయకుగారిచే ప్రారంభింపబడెను. అధ్యక్షులు కార్యక్రమమును ప్రారంభించు భారత దేశభక్తులందఱును విద్యా వ్యాపకము పొందుజనలైన చెప్పిరి. కార్పొరేషనువారు పట్టణ మునకు దూరముననున్న ప్రదేశములలో మాడల్ స్కూళ్ల పెట్టు చున్నందులకు సంతోషమును దెలిపిరి. ఆశ్వరూపేట వాస్తవ్యులు తమ పేటలో కూడ నివాసశాలను స్థాపించిందులకు వందనముల నిచ్చిరి.

అసమయామున రావు హయాను జి. నారాయణసామి చెట్టిగారును (మ నిజము కాన్సిలరు) యం. టి. వెంకటాచార్యుగారును, (కార్పొరేషను స్కూళ్ల మాపరెండెంటు) వి. బొక్కగారును బి. యె. బి. యల్. శిరువాకొనూరు హైకోర్టు వకీలు వచ్చియుండిరి. అధ్యక్షులకు వందనములతోను, సార్వ భౌమునకును వేల్పుయువరాజునకును హృద్యమలతోను సభ ముగిసెను.

వెదనందిపాడు ఫిర్యా

వ్యవహారములు

నేను కొందరు స్నేహితులు యీ నెల 1 వ తేది వెదనందిపాడు గ్రామమును జూచుటకు పయనమైతిమి.

నవంబరు 20 వ తేదీన పుసులూరు గ్రామములో జరిగిన వెదనందిపాడు ఫిర్యా గ్రామోద్యోగుల సభలో ఫిర్యా గ్రామోద్యోగుల లందరును రాజీనామా లిచ్చిరి డిశంబరు 30 వ తేదీన జరిగిన పాలపురు రైతుమహాజనసభలో “కొంద రు గ్రామపాలకుడు రాజీనామా లిచ్చుటయేగాక దేశీయ మహాజనసభవారును, రాష్ట్రీయ సంఘమువారును, జిల్లా సంఘ మువారును, పన్నులు (కొస్తులు) చెల్లించెద మనన చెల్లించెద మనియు లేనిచో చెల్లించక ఎన్నికవ్వములు సంగ్రహించినయె దుగ్గొనెదమనియు” దీర్ఘానించుకొనిరి.

మేము కాకుమాను గ్రామమునకు పోతిమి. కాంతివైని కులు మాకు స్వాగత మొసంగిరి. గ్రామమంతయు నిర్జనమయ్యె ను. హారతాళమును ప్రకటించిరి. విచారించగా “ఈ గ్రామ పాలకులు రాజీనామా లిచ్చుటచే వీరివద్ద దద్రుమును తీసికొను టకు తహసీలుదారు సబుకలెక్టరు కొంత మిలిటరీవారితో విచ్చే నెదరనియు అందుచేత హారతాళమును ప్రకటించితిమనియు” నెలవిచ్చిరి. చార్జి నొప్పించెప్పకొనుటకు సబ్ కలెక్టరు రావలయు నా! అంతకారణము కనుపట్టదే! దస్తావీలు ఒప్పించెప్పక భయ ముచేసి నున్న ప్రాణరక్షణకామై మిలిటరీవారితోను విచ్చే నెద రని యూహించవలసియున్నది.

ఇచ్చట ౧౫౦ మంది కాంతివైస్యమున చేరిరి. ఇంకను కొందరు చేరనున్నారు. ఈ గ్రామముమీద చుట్టుపట్టు ముప్పది గ్రామములు ఆధారపడియున్నవి.

మాడుమెళ్ల దూరముననున్న కొమ్మూరు అను గ్రామ మునకు చేరితిమి. ఇచ్చట కరణంగా రొకరు తమపదవికి రాజీ నామా నొసంగిరి. మూడు 3౦ మంది కాంతివైస్యమున చేరిరి.

సాయంత్రమునకు వెదనందిపాడు చేరితిమి. ఈ ఫిర్యా కు ముఖ్యపట్టణము యీ గ్రామము. జనవరి ౪, ౫ తారీఖులలో యీ గ్రామమునకు జిల్లాపోలీసు అధికారియు, 3౦ మంది మిలి టరీ పోలీసులును యీ గ్రామమునకు కడమటివైపున నున్న చింతలతోపులో విడిసిరి. ఈవార్త గ్రామములో వినగానే “సలుపురుమనుష్యులు ఎచ్చటను కూడరాదనియు బనారలపెం బడి యెవరు తిరుగరాదనియు పాలమునకు పనులన్న వెళ్లదని యు బాలరను బయటికి రానీయకు దనియును దండోరా వేయిం చిరి. కాంతివైనికులు గ్రామములో పహరా యిచ్చుచుండిరి. వైస్యాధిపతిగారు గ్రామమున నాలుగుప్రక్కలను జూచు చుండిరి. ఇరువురు మిలిటరీసోల్దరులు గ్రామములోనికి వచ్చిరి. వారిని పలుకరించువారుగాని వారు పలుకరించిన పలుకువారు గాని లేకుండిరి.

జిల్లా పోలీసు అధికారులు రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరుగారిని పిలిపించుకొని ఏమా మాట్లాడుకొని వెళ్లిపోయిరి.

1 వ తేదీన సబుకలెక్టరుగారు పొన్నూరు మేజిస్ట్రేటు గారు దయచేసి యీ గ్రామపాలకులు రాజీనామా లిచ్చుటచే దద్రుములను కళపరచుకొనుటకు వచ్చి నిర్ణయమైన గ్రామమును జూచి ఆశ్చర్యపడిరి. “ఇచ్చటి యిన్ స్పెక్టరుగారికి యీయూరి గ్రామకళణం చార్జి ఒప్పించినాము. కొస్తులు వారికి చెల్లించండి” యని దండోరా వేయించుటకు మాటపల్లెకు వెళ్లిరి. వారు డెప్పలేదనియు మాకు వేయవలసిన అవసరమే లేదనియు చెప్పి రట!

ఇచ్చట ౧౫౦ మంది కాంతివైస్యమున గలరు. మట్టు పట్ట (2౦) డెబ్బది గ్రామములకు యీ గ్రామము హృదయము. ఇక్కడికి 3 మైళ్లదూరమున పాలపురు అను గ్రామము గలదు. ఇచ్చట ౧౫౦ మంది కాంతివైనికులు గలరు. పంచాయతీకోర్టు గలదు. తగవులు పరిష్కార మొనర్చుకొనుచున్నారు.

1 వ తేదీ సాయంత్రము సబుకలెక్టరు మేజిస్ట్రేటు గారు కరగాని గ్రామమునకు బయలుదేరిరి.

వరగాని కరణంగారు వీరిని యెదుర్కొనిరి. వారి మేడ మీద మువ్వరను చేరిరి. మూడు 4 గంటలు మాట్లాడిరి.

ఈ కరణంగారి మాట యనిన ౫౦ గ్రామములకు వెల యింపు, స్వాధ్యక్షులు. వీరి సంతక ప్రయత్నములచే యీ గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా లిచ్చిరి. వీరిని యీవైపున పేదల పాలిటి కల్పతరువని చెప్పకొందురు. పుసులూరు 2 వ తేదీ వ్రద యం వచ్చితిమి. మమ్ములను మేళతాళములతో నెదుర్కొనిరి.

ఈ గ్రామమునకు గంధం విష్ణుమూర్తిగాకు నాయకులు. వీరు వృద్ధులయ్యు కాకర్నడీతులందు యువకులు. ఇచ్చట ౧౦౦ మంది కాంతివైని కలదు. గవర్న మెంటు యీద్యోగి యనిన మంచినీరుకూడ పుట్టుదు. ఈ గంధం విష్ణుమూర్తిగారి యల్లుడు రివిన్యూయిన సెక్టరు మామగారిని జూచుటకు వచ్చె ను. “మీరు ప్రభుత్వోద్యోగియును మీకు నాయంటను యీ గ్రామమునను యాతిధ్యమీయను” యని నిమ్మగ్గెగ జెప్పిరిట. అంతవారు అప్పుడే వెడలిరిట!

సాయంత్రమునకు పొడపాడు లాకులకు వచ్చితిమి. అచ్చట జిల్లాదొరగారు, చిన్నదొరగారు వరగాని కరణంగారు యింకొందరు గ్రామోద్యోగులు మాట్లాడుచుండిరి తెలసి నిలచితిమి. పాపము ౨ గంటలనుండి సాయంత్రం ౬ గంటలవరకు మాట్లాడిరి. కాని వరగాని కరణంగారు తమపూనికను వదలలేదు.

ఇంతవ్రాసియు ఫిర్యా నాయకులను గూర్చి వ్రాయనిదే విరమింపజాలను. ఈ ఫిర్యా నాయకులు పర్యంతనే వీరయ్యు చాడరిగారు. వీరికి తుణం తీరికలేదు. ఈ 2౦ ది. పుష్ప లకు ఈయనే సమాధాన మియ్యవలసినవాడు. కాంతిపురుషుడు. ఈ ప్రజలేమి నాయకులేమి కార్యదీక్షతోడను పైర్చివైస్యముల తోడను ఎట్టి కష్టనష్టముల కైనను సహించి స్వరాజ్యలక్ష్యిని చేకొనటయే వీరి ఆశయము.

పంచాయతులు నిర్మించిరి. నిర్మించనున్నారు. నిర్మించు చున్నారు. ప్రస్తుతమున్న పాఠశాల ఎన్నియును జాతీయపాఠ శాలలే.

అన్నివిధమున కాననాతిక్రమణమునకు దగియున్నది. ఒక విలేఖరుడు.

పన్నులు

(౧) ఈ నెల 12 తేదీన పొన్నూరులో గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుస్థాని సంఘసభ జరిగియున్నది. అందు యీయూడలము లో కొన్ని భాగములు మినహాయించి, తక్కినతాలూకాలలో ప్రభు త్వమువారికి పన్నును చెల్లించవద్దని తీర్మానింపబడియుండెను. అయితే మహాత్ములవాడు వారిపత్రికాముఖంబుననేమి, వారి తో ముచ్చటించువారితోనేమి, ఈ దేశమందున్న జమీందారు లుగాని, ప్రొఫెయిటర్లుగాని, ఆగ్రహారికులుగాని, యినాంబార్లు గాని, క్రొత్తియమును అనగా ఏటేల చెల్లించుచున్న పేషన్టును చెల్లించవచ్చునని చెప్పియున్నారా? ఏమి చెప్పియున్నారా? అయితే మొన్న ఆచార్యుదాబాదులోగూడన భారతజాతీయ సభలో పన్నులవిషయము రాష్ట్రసంఘములకు సంపూర్ణాధికార మిచ్చియున్నది. కాని క్రొత్తియము, పేషన్టువిషయము తీర్మానించుకుండినట్లు గానరాదు.

(2) కాంగ్రెసురాష్ట్రసంఘమైనను వినచ్చగా చర్చించి తీర్మానించుకుండలేదు. మండలసభలోగూడ నీ విషయము తేల్చక తీర్మానించుకుండిరి.

(3) కొందర కీ విషయమై సందేహము నివృత్తికాలేదు. సర్కారుజిరాంతి భూములవాతే పన్నుల నియ్యకుండ నుండ వలెనా? అనగా సర్కారుభూములను జిరాయితి చేసికొను చున్నవారుమాత్రమేనా లేక తదితరులకూడా యీపద్ధతి నకలించవలెనా?

(౪) తదితరులకూడా యివ్వవలెనని చెప్పినచో, మహా త్ములవారి భావమేమి? మహాత్ములవారి మాటగాక, రాష్ట్రసం ఘములవారి తీర్మాన మేమి?

(౫) నాయకులు యీ సందేహములను త్వరలో నివృ త్తిచేసెద రని నమ్ముచు, వెంటనే యీ సందేహమును నివృత్తి చేయగలందులకు ప్రార్థితులు.—విలేఖరి.

బాపట్ల సబు కోర్టులో

సామెంకాజు నెం 46/21 రు.

వాది:—పుచ్చా లక్ష్మీనారాయణ. ప్రతివాదులు:—1. మామూరు కృష్ణయ్యపంతులు, 2 పనేని బాపయ్య, 3. మిట్టపూడి గురవమ్మ, 4. నాగండ్ల దేవయ్య. యీ నెంబరు ప్రతివాదులుమీద మక్కాతాలూకు రు 539-10-9 లు రాబట్టుకొనుటకు వాది దావా తెచ్చినారు సదరుదావాలో రెండవ ప్రతివాది ఆక్షేపణ నిమిత్తము 27-1-22 వాయిదా అయియున్నది. ఆక్షేపణలన్నయడల వాయిదా రోజుపయన తెలియపర్చిన కోర్టువారి యెదుట హాజరయి స్వయ ముగాగాని పీడరుద్దారాగాని తెలియపర్చుకొవలెను లేనియడల యకస్సార్టి చేశి డిక్రిచేయడ మవును.

పుచ్చా. లక్ష్మీనారాయణ. వాది పీడరు, భావ

అధిష్టాన ఆంధ్ర సదరన్ మరాఠా
రెవ్యూ కమిటీ, లిమిటెడ్

(అధిష్టాన ఆంధ్ర సదరన్ మరాఠా రెవ్యూ కమిటీ)

నోటిసు (3382)

అవరాజుగారు బెంగుళూరికి
పోవున దర్భమున 8-1-22 తేదీ
నాడు చేయు ప్రత్యేక నిర్ణయములు

18-1-22 తేదీ నాడు అవరాజుగారు బెంగు
ళూరికి వచ్చు సందర్భమునను, ఆనాటిరాత్రియే
బయలుదేరిపోవు సందర్భమునను ఈక్రింద తెలుప

బడిన ప్రత్యేక నిర్ణయములను ప్రకారము జరుగును.

కాలనిర్ణయమునందు మార్పులు.

(ఎ) 18-1-22 తేదీన గుంతకల్ నుండి
బెంగుళూరు సిటీకి పోవునట్టి నెం 74 మెయిలు
స్టాంపురమునందు ఉదయము 8 గం-45 నిమి

షములవరకు ఆపబడును.

(బి) బెంగుళూరు సిటీనుండి గుంతకల్ కు
వగలు 9 గం-15 నిమిషములకు బయలుదేరునట్టి
నెం 67 రు మిక్సెడుబండికి పోవునట్టి ప్రయాణికు
లకు అవరాజుగారు, వారి పరివారము స్టేషను

ఆవరణమునుండి బయలుదేరి పోవునంతవరకును
టెక్సెట్టు యివ్వబడును. గనుక నెం 67 రు మిక్సెడ్
బండి సుమారు 30 నిమిషములు ఆలస్యముగా
బెంగుళూరు సిటీనుండి బయలుదేరును.

(సి) బెంగుళూరు సిటీనుండి నెం 159 రు కో
లారు గోల్డ్ ఫిల్డ్ రైల్వే స్టాంపుజరు మామూలు

గా ఉదయము 6 గం-15 నిమిషములకు బయలు
దేరుటకు బయలు 6 గంటలకే బయలుదేరి ఈ

క్రింద తెలుపబడిన కాల పరిమితి ప్రకారము
పోవును.

ఉదయము గం. ని.

బెంగుళూరు సిటీనుండి బయలుదేరుట 6-0

నైన్ రిఫ్టు చేరుట 6-16

,, నుండి బయలుదేరుట 6-18

కొరమాల్ చేరుట 6-22

,, నుండి బయలుదేరుట 6-24

డోర్ గాం చేరుట 6-30

,, నుండి బయలుదేరుట 6-32

ఛాంపియన్ చేరుట 6-38

,, నుండి బయలుదేరుట 6-40

మారికుప్పము చేరుట 6-45

(డి) 19-1-22 తేదీ నాడు నెం 3 రు
స్టాంపుజరు బండి బెంగుళూరు సిటీనుండి పూనాకు

ఉదయము 7 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరు
టకు బయలు 7 గం-35 నిమిషములకు బయలు

దేరును.

రాత్రి 10 గం-30 నిమిషములకు స్టేషను
విహార పోస్ట్ వారు తక్షణమే బయటికిపోవలెను.

ఎట్టి అధికారము గలవారినైనను వైన తెలుపబడిన
కాలములందు స్టేషను ఆవరణములోనికి రానియరు.

నోటిసునుకు పంపి, పోనియరు. మరల నోటి
10 గం. 30 ని. నుండి 11 గం. 30 ని. వరకును
ఎవరిని, రానియరు.

జాతక రత్నము

జన్మతత్వము, పుట్టిన తేదీ, కాలము, గునది లేకయే
సంవత్సర ఫలితములను కాలరేఖ రీతిగనుక సహ యెన్ని
సంవత్సరములకైనను జ్యోతిషమున సహజము ఆకర్షకతయే
తరులకు తాము వాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్నగు
ద్యాదభావములలో మీరొక భావములను మీరే వ్రాసికొన

గలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీనివలె రు 2 మాత్రము.
గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషశాస్త్రము,
(3291) ఖింకోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

సగము వెలులు

అపరాధ గ్రంథములు

(ఎ) వ్యవహారచంద్రిక రు 1-8-0

కర్త:— వి. కుబ్జారావు పంతులుగారు. 8 అధ్యాయ
ములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములన్నివి.

(బి) గృహవైద్యము రు 0-8-0

కర్త:— డి. బ్రహ్మచారిగారు. ఇందుకుంట్ల బేషధ
ముల కంటే సమస్తముగ గుణ మిచ్చు మాలికా వైద్యము.

(సి) బొబ్బిలియుద్ధము

మాడు పుస్తకములు రు 2-8-0

. కొన్ని పుస్తకముల నిలవలేక గొంచెము నశియింపబడినవి.
మొదల వ్రాసిన 50 మందికి మాడుగ్రంథములు రు 1-0-0
మాత్రము. పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0 ల కియ్యబడును.

ఆంధ్రప్రతిక చందాదారులకు మాత్రమే

యాత్రగింపు వెలులు.

వలయువారు:— మేనేజరు:

కమలకుటీరము, తిరువల్లికే. - మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి

తేదీ నుండి అన్ని ధర్మ మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటికాకమును నడువరించు మిక్సెడ్ రివెన్యూ
కమిషనరు, తత్వక గణాంక నిర్వహణము
అయిన కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
యన్నాను.

కొంతా చేకూర్చుకొని కమిషనరు అయిన
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు
కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు కమిషనరు

ఇంకిను శ్రీమంత్రి రత్నము

శ్రీ దక్షిణవర్ణాదు, శియ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధి
పతులచే పోషింపబడుచున్న శ్రీమంత్రి రత్నము ఆరేణు
సాహెబుచే నుపసద్ధముగా కియ్యూరుచేయబడి ఆరేణు రాయగ్య
రాజ్యముల బడినన వంతుల వివరములు:—

1. సిల్వరు పౌడరు— ఇది రాచపుండ్ల మేనాములు
మల, సుఖసంబంధమైన రజములు, తుపాకి దెబ్బలు మాన్పు
ను. కిరీటములో చిత్తు తుపాకి గుండ్లు, గాజు ముగ్గులు
ఇతర ముక్కల వగైరాలు ఆపరేషను లేకనే బయటకు తీ
యటకు పనికివచ్చును. కత్తికట్టు వగైరాలున్న గోరుముట్టు
తామర కలుపుజెప్ప గట్టి కర్మాణి మదనములు వగైరాలు
అమోఘముగా కుదురును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయ
ములకు జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి 5 రూపాయలు.

ఒక కేసుకు పావుతులం మందు సరిపోవును.

2. సిల్వరు లోషను— ఇది నోటివూర, కాటన్
పుండ్ల రక్తాశయమునుండి కాయము రక్తము నాశనమున్న
పువ్వుగానియను. గోరేయను మాన్యుటలో దీనికి మించిన
మందు లేదని వాడుకలన మీరే తెలియును. (8188)

వెల 1 అన్నబుడ్డి 1 రూపాయ.

3. పాముకాటుకు మందు— ఒకబుడ్డి వెల రు. 1

4. కాభియూత్ సులేమా— ఇది యూర్యాని
కాశ్మము ప్రకారముగా కియ్యూరుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యె
రుపు నీరు కారుట దురద కండ్లకలక యెండి చూడలే కుండుట
మొదలగు యావత్తు కండ్లబుట్టులకు వీలయ్యుండును.

ఒక బుడ్డి వెల 8 అణాలు.

5. కలరా మూత్రము— i మూత్రము 25 గల డబ్బీ
1-కి వెల 1 రూపాయ. ii రెహబీ ఫరూఖ్ ఆఫ్ షాన్ సీసా
0-8-0. ఇది కలరా వగయిరా యావత్తు విరేచనములు వాం
తులు వగయిరాలకు అమోఘముగా పనిచేయును.

6. పార్వపునాప్తి వగైరా యావత్తునాప్తి కు
మందు— వెల సీసా 1-కి 8 అణాలు

వైశదహరించిన నందులన్నియు బర్మా వైశదేము
ల పుంగీ ఆన ఒకవహానీయనివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు కోరుచారు యాక్సింబిలిజామాకు
వ్రాసిన బడయగలరు. వైశదహరించిన మందులు పువ్వుగా
నిండు విధము, అనుపాదములు మందు సంపుటపుడు తెలుప
బడును.

Abdul Aziz Sabib, Native Doctor,
South Vallur and Vuyyur Estates,
Thota-Vallur, Kistna District.

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయ మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము సేవింప
వలెను

జాబితల రామవారి ఉచిత

స్వరకుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ శాస్త్రి

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాయకభావము, బ్రాహ్మ, 28 మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు

యోగ్యతావత్తులు

(5) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విద్యనీ తయ
వ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని కేసులో ప్రాణమునాడ
విడిచిపోయినది. వైశదహరించిన మందులు, 'దుర్గా మెడికల్'

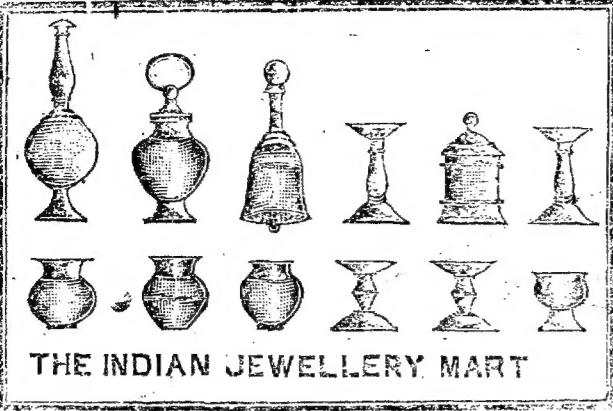
హాం! వారివైన వైద్యుల ఆస్థానాధ్యక్ష ఆంధ్రప్రదేశ్ నాయకభావము
ను సేవింపబడలేకనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితో సోభి
యగా నున్నాను.

బెంగుళు } ఆర్. ఎస్. చెట్టి

4-8-20

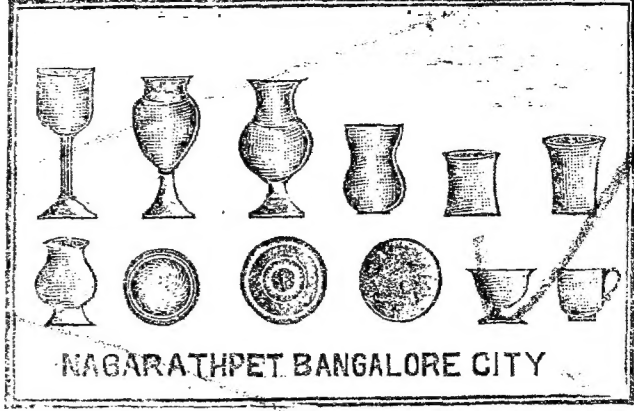
వెల నులభము !

మంచి వెండితో
ఒకే శేకుతో
టంకము లేకనే
నిండా అంద
ముగా తయారు
చేసిన ఆట సా
మానులు 24
గల ఒక సెట్టు
నవరాత్రిలో

THE INDIAN JEWELLERY MART

నిండా అవరూపము !!

NAGARATHPET BANGALORE CITY

బా వస్తు ల వ ద
నుంచుటకున్నా,
కడక యింటిలో
అలంకారము
నుంచుట కున్నా,
ఆడబిడ్డలకున్నా
మ:గా యిచ్చుట
కున్నా వ్రవయో
గకరము.

వెల సెట్టు 1-కి రూ. 15-0-0 బంగారు గిట్టు వేసిన సెట్టు 1-కి రూ. 20-0-0 పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆర్డరుతో 5 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపవలయును.

(2375) ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్ట్, పోస్టుబాక్సు నెం 40, నగర్ తేట, బెంగళూరు సిటీ.

గాంధీ మహాత్ముని

సంపాదక జీవిత చరిత్రము

'లోకమాన్య' తిలకు జీవితము ఉపన్యాసములు 'పంజాబు ధ్వారంతములు' లోనగు ఉద్బంధముల రచించిన శ్రీయుత మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి గారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని ప్రధాన శిష్యులలో నొకరగు శ్రీయుత దిగురుత్తి హనుమంతరావు గారి ఉపోద్ఘాతమును మహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయి, టోపీ లేకుండ తీసిన పటమునుకలదు.

300 పేజీలు.. వెల ౧-౮-౦.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

పెద్ద అచ్చు సంపూర్ణముగా ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితులగు భమిడిపాటి సూర్య నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని పటముగలదు.

వెల ౦-౮-౧.

వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర పరిష్కతు.

బెజవాడ.

(3108)

గాంధీ మహాత్ముని ప్రతిమ గల

అందమగు 1922 క్యాలండరు

క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా రూ 0-6-0.
మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి ఇవ్వబడును.

తామర తైలము	పండ్లపొడి	మోహిని తైలము
డబ్బి 1-కి రూ 0-6-0	డబ్బి 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనేయ అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, కైత్యము, పడికము, రొమ్మపడికము, తలనెప్పి, వాయువునెప్పలు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగునొప్పులకు దివ్యామృతము
చక్కని డబ్బితో సహా వెల రూ. 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ. 6-0-0 పోస్టుఖర్చులు వేలు.
అమృతాంజనేయం డి. పో, } 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టిపేధి, మద్రాసు.

**వైద్యరత్న పండిత,
డి. గోపాలాచార్యగారి**

రక్తశోధక

చిరకాలపు వర్షము, ఉబ్బుపపు వర్షము, తుఫాను వర్షము, పోగొట్టుటలో ప్రళయమైనది. గుండె కాయకు డిపిరిటిక్సులకు యెక్కువ బలమును కలిగించును. కఫము జలుబుచే బాధపడువారికి అమృతము వంటిది. వెల డబ్బి 1-కి రూ 8.

చ్యవనపాశన

కఫశోగుండు వర్షప్రసాదిని. చిరకాలపు వర్షము, ఉబ్బుపపు వర్షము, తుఫాను వర్షము, పోగొట్టుటలో ప్రళయమైనది. గుండె కాయకు డిపిరిటిక్సులకు యెక్కువ బలమును కలిగించును. కఫము జలుబుచే బాధపడువారికి అమృతము వంటిది. వెల డబ్బి 1-కి రూ 8.

వజ్రదంతచూర్ణము

ప్రతినిత్యము దీనితో దంతధావనము చేసిన దంతములకు మంచి పటుత్వము నిచ్చును. వెల డబ్బి 0-4-0 బాబలు
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ పేధి, జి. టి. మదరాసు.
కంటినిలాసము: - పండిట్ - మదరాసు.

ఇది చూచితిరా

నిజము, నమ్మము, అనుభవమునకు వచ్చును
మీయొక్క జనకాల ఘడియలు, తేది వారము క త్వరము బంపుడు. సామన్యాయక ఫలములు అయ్యున్న కళిత సంశాస ఋణములు దరిద్ర భాగ్యము వైదు ఉడ గమ వగైరాలు ప్రాయుటకు గాంధీమహాత్ముని చిత్ర ఉచితము 8-8-0 (యిందులో సంతకస్థలము కూడనందు తోటితోనోదిన 0 8
జాతకఫల మణిమండలి యింగ్లీషు 1 2
మహాత్ముని చిత్రము విడిగ్రంథము 0 5
ఏదైనను ఒకభాగము వ్రాయుటకు 2 8
పోస్టేజీ యందులో కలపియేయవచ్చు.
(3128) ఐ. వి. ఆర్. శర్మ,
మార్కెటాఫ్ పేట, కాకినాడ.